Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΤΟΜΟΣ Δ'

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ

THE ORTHODOX OBSERVER

ΑΡΙΘΜ 82

Ἡ «Μητέρα», εἰς τὴν ὁποίαν ἔχει ἀφιερωθῇ ἡ σημερινὴ ἡμέρα.

ΠΡΟΝΟΙΑ-ΤΗΣ-ΕΛΛΗΝ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ-ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Published Bi-weekly by the Greek Archdiocese Publications Association
Publication Office:
240 West 23rd Street, New York, N. Y.
Editorial and Advertising Offices:
Greek Archdiocese, 25-19 30th Drive, Astoria, N. Y.
Tel. AStoria 8-1653

Yearly Subscriptions:
United States and Canada $2.00—Foreign $2.50
Ten Cents a Copy
Vol. IV. No. 82 — May 8, 1938
Entered as second class matter Nov. 21, 1934, at the post office at New York, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΓΑΜΩΝ

	'Ονοματεπώνυμον Νυμφευθέντων		Κοινότης	Τελέσας τὸν Γάμον 'Ιερεύς
Δεκ. 26	Εὐάγγ. Ι. Μπενίας	Διονυσία Π. Καρρᾶ	Atlanta, Ga.	Αἰδ. Π. Κωνσταντινίδης
'Ιαν. 30	Κωνσταντῖνος Δ. Βέρρας	Βασιλικὴ Μ. Μπλάνα	Sacramento, Cal.	'Αρχιμ. 'Ιερών. Κουτρούλης
» »	Παν. Σούμπλης	Αἰκ. Δ. Παναγιωτοπούλου	Atlanta, Ga.	Αἰδ. Π. Κωνσταντινίδης
Φεβ. 27	Στυλιανὸς Δ. Κημπρίτσης	'Αθηνᾶ Ι. Ζαφειρίου	Detroit, Mich.	Αἰδ. Γεώργιος Πετρίδης
» »	'Ιω. Π. Μανταλῆς	'Αγγελικὴ Α. Δημητρακοπούλου	Detroit, Mich.	Αἰδ. Γεώργιος Πετρίδης
» »	Κωνσταντῖνος Σ. Κραλῆς	Λυγερὴ Ι. Κουλουμπάκου	Chicago, Ill.	Αἰδ. Νικήτας Κεσὲς
» »	Ἰωσὴφ Ι. 'Ιωαννίδης	Αἰκατερίνη Ι. Φωτάκη	New York City	'Αρχ. Εἰρ. Τσουρουνάκης
» »	Παναγιώτης Ι. Πίτσιος	'Αθηνᾶ Α. Νταγκουνάκη	Salt Lake City, Utah	Αἰδ. Χαράλ. Τζαβαλᾶς
» »	'Ανδρόν. Λ. Νταγγουνάκης	Αἰκατερίνη Γ. Γεωργηλᾶ	Salt Lake City, Utah	Αἰδ. Χαράλ. Τζαβαλᾶς
» »	Γεώργιος Ι. Κατσιματίδης	'Ελένη Κ. Λυμπέρη	Shreveport, La.	Αἰδ. Δημήτριος Λολαχᾶς
» »	Εὐστράτιος Χ. Μέλλεν	Μαρία Σ. Τίγκου	Boston, Mass.	Αἰδ. Βασίλειος Εὐθυμίου
» »	Νικόλαος Χ. Ζιγούρας	Κλεονίκη Π. Δημητριάδου	Brockton, Mass.	Αἰδ. Τ. Χούντρας
Μάρτ. 2	'Ιωάννης Α. Καλλιπολίτης	Ρόζα Ι. Κλέμεντ	Buffalo N. Y.	'Αρχιμ. 'Ι. Παπαδᾶτος
» 3	Εὐστράτιος Γ. Δίγκας	Βασιλικὴ Π. 'Αργυρίου	Atlantic City, N. J.	Αἰδ. Δ. Παπαντωνίου
» »	'Αγγελῆς Θ. 'Αγγελᾶκος	Εὐγενία Γ. Καρελλᾶ	Savannah, Ga.	'Αρχιμ. Γεράσ. 'Ηλίας
» »	Φίλιππος Γ. Καπέλλου	Βασιλικὴ Γ. Τσώλη	London, Ont., Can.	'Αρχιμ. 'Ι. Σταύρου
» »	'Αθανάσιος Π. Μπονάτσος	Ἄννα Φ. Σπανδούρη	Washington, D. C.	'Αρχιμ. Αἰμιλιανὸς Λαλούσης
» »	'Ιωάννης Δ. Μποτσάκος	Λίνα Ρ. Φιτσέρα	New York City	'Αρχιμ. Χρυσ. Παπαλάμπρου
» »	Γεώργιος Σ. Σταυρόπουλος	'Ελένη Π. Τσολάκη	Beacon, N. Y.	Αἰδ. Βρυνιώτης
» »	William M. Mettry	Εὔα Σ. Φαρρὶς	Raleigh, N. C.	Αἰδ. 'Ηλίας Σκιπητάρης
» »	Κωνσταντῖνος Χ. Βασιλάτος	'Ασπασία Κ. Ντρὲγς	Chicago, Ill.	'Αρχιμ. Α. Δημακόπουλος
» 5	Δομένικος Φ. Σινέλης	Εὐαγγελία Ι. Κωστοπούλου	Boston, Mass.	'Αρχιμ. Π. Παπαβασιλείου
» »	Εὐθύμιος Ν. Κοτσίμπος	Χρηστίνα Α Νασίκα	Machester, N. H.	Αἰδ. Ε. Τριανταφυλλίδης
» 6	Δημήτριος Χ. Πετράκος	Εὐαγγελία Δ. Σκανδάλη	Atlanta, Ga.	Αἰδ. Π. Κωνσταντινίδης
» »	Γεώργιος Κ. Κυριακόπουλος	Χρυσὴ Δ. Φωτοπούλου	Atlanta, Ga.	Αἰδ. Π. Κωνσταντινίδης
» »	Θωμᾶς Σ. Ναοὺμ	'Ελένη Π. Κώστα	Worcester, Mass.	Αἰδ. 'Εμμανουὴλ Παπαστεφάνου
» »	'Ιωάννης Σ. Φιλισοφόπουλος	'Αλεξάνδρα Π. Καμπᾶ	Chicago, Ill.	'Αρχιμ. Γαβρ. Ματθιόπουλος
» »	Ἰωάννης Δ. Σκιλᾶς	Εὐαγγελία Η. Ρούδη	Pullman, Ill.	'Αρχιμ. Φώτιος Πορίχης
» »	Κλεόβουλος Χ. Χαραλάμπου	'Αθηνᾶ Κ. 'Αγγελῆ	Weirton, W. Va.	Αἰδ. Δημ. Μπούρας
» »	'Ιωάννης Α. 'Αποστολάκος -	Θεοφανία Δ. Σταθαπούλου	Corona, L. I., N. Y.	'Αρχιμ. 'Αλέξανδρος Γεροντιδάκης
» »	Παναγιώτης Α. Ρεβέλας	Πηνελόπη Ι. Μπολοβῆ	Hamilton, Ont.,	'Αρχιμ. 'Ι. Σταύρου
» »	Δημήτριος Α. 'Ασπιώτης	Σταυροῦλα Χ. Μιδέλη	Paterson, N. J.	Αἰδ. Δημ. Στεφανόπουλος
» »	Μιχαὴλ Α. Γκουβάτσος	Παναγιώτα Ν. Κάβουρα	San Antonio Texas	'Αρχιμ. Βαρθ. Καραχάλιος
» »	Γεώργιος Δ. Πιτσούλης	Εὐτυχία Ι. 'Αστερίου	Nashua, N. H.	Αἰδ. Σωτήριος 'Αγγελίδης
» »	Νικόλαος Γ. Μαίστρου	Μαρία Α. Κατσαδώρου	Baltimore, Md.	'Αρχιμ. 'Ι. Παπαχρήστου
» »	Ἄγγελος Δ. Γκόρμαν	Μαργαρίτα Γ. Γκινῆ	New York City	Αἰδ. Β. Παπαδόπουλος
» 20	Louis J. Castiglione	Ἄννα Κ. Καράγια	New York City	'Αρχιμ. Χρυσ. Παπαλάμπρου
» 23	Δημ. Ι. 'Αλεξάνδρου	Αὐγουστίνα Λ. 'Αντωνιάδου	Farrell, Pa.	'Αρχιμ. Γ. Σκόττης
» 24	Λουκᾶς Κ. Χαρμαντᾶς	Ἄρτεμις Σ. Τίτου	Boston, Mass.	Αἰδ. Βασίλειος Εὐθυμίου
» 27	'Ανδρέας Ν. Κοκκίνης	Μαρία Α. Σπίτζου	Norfolk, Va.	'Αρχιμ. Νικ. Παύλου
'Απρ.17	Ἄγγελος Ι. Σημαντήρας	'Αφροδίτη Ι. Καλδῆ	Jersey City, N. J.	Αἰδ. Ἄγγελος Τσιγκούνης
» 24	Πέτρος Ν. Νούλης	Βασιλικὴ Π. Βαμβακίτου	Brooklyn, N. Y.	Αἰδ. 'Ι. Στρογγυλὸς
» »	'Ιωάννης Δ. Βαλάκος	Δέσποινα Α. 'Ιωάννου	Norwich, Conn.	'Αρχιμ. Ναθαναὴλ Θεοδωρίδης
» 27	'Ηλίας Γ. Μανιάτης	Θεοδαλία Χ. Τσώτση	Charleston, S. C.	Αἰδ. Γ. Νικολαΐδης
» »	Παναγιώτης Δ. Σαμάρας	'Αθηνᾶ Β. Μωραΐτου	Chicago, Ill.	'Αρχιμ. Δαν. Γκολέμης
» 28	'Ηλίας Κ. Χατζηλάμπρου	Ζαφειρὼ Π. Μπίλια	Brooklyn, N. Y.	Αἰδ. Βασίλ. Μιχαλόπουλος
» »	Χαράλαμπος Ι. Δονέλης	Ρηγούλα Φ. Εὐθυμίου	Jamaica, L. I., N. Y.	Αἰδ. Μιχαὴλ 'Ανδρεάδης

Παρακαλοῦνται ὅσοι ἐτέλεσαν τοὺς γάμους αὐτῶν κατὰ τὴν ὡς ἄνω χρονικὴν περίοδον καὶ δὲν βλέπουν τὸ ὄνομά των εἰς τοὺς πίνακας τούτους, νὰ εἰδοποιήσουν τὸ γραφεῖον τῆς 'Αρχιεπισκοπῆς διὰ τὴν ἐπανόρθωσιν τῆς τοιαύτης παραλείψεως.

Ο ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ, ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ, 25-19 30th Drive, Astoria, L. I., N. Y.

ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. 82. Διευθυντὴς: Ἀρχιμ. ΑΘΗΝΑΓΟΡΑΣ ΚΑΒΑΔΑΣ 8 ΜΑΪΟΥ 1938

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ

Ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον θὰ ἑορτασθῇ καὶ πάλιν ἐφέτος τὴν δευτέραν Κυριακὴν τοῦ μηνὸς Μαΐου, ἡ Ἑορτὴ τῆς Μητρός, ἡ ἐπιβλητικὴ καὶ ποιητικὴ ἐκείνη ἑορτή, ἡ ὁποία ὠργανώθη διὰ νὰ ὑπενθυμίζῃ τὴν μεγίστην σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχουν οἱ «δεσμοὶ τῆς οἰκογενείας» ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀκριβῶς στηρίζεται ἡ πρόοδος τῆς Κοινωνίας ὁλοκλήρου.

Ἡ τιμὴ τῆς καθιερώσεως τῆς Ἑορτῆς τῆς Μητρὸς ἀνήκει εἰς τὴν Δδα Anna Jarvis τῆς μεγάλης καὶ Ἱστορικῆς πόλεως Φιλαδελφείας τῆς Πεννσυλβανίας. Ἡ ἐνθουσιώδης αὐτὴ Ἀμερικανὶς τὴν ἐνάτην Μαΐου τοῦ ἔτους 1907, διὰ νὰ ἀναμνησθῇ τοῦ θανάτου τῆς προσφιλοῦς μητρός της ἡ ὁποία εἶχε ἀποθάνει πρὸ ἑνὸς ἔτους, ἐζήτησεν ἀπὸ διάφορα σημαίνοντα πρόσωπα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης νὰ καθιερώσουν μίαν ε ἰ δ ι κ ὴ ν ἡμέραν πρὸς ἐκδήλωσιν ἰδιαιτέρου σεβασμοῦ δι' ὅλας τὰς μητέρας, εἴτε ἀποθανούσας, εἴτε ζώσας.

Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν συνεχῶν ἐνεργειῶν της ἦτο ὅτι αἱ διάφοροι Συμπολιτεῖαι τῆς Ἀμερικῆς, ἡ μία κατόπιν τῆς ἄλλης, ἤρχισαν νὰ κατανοοῦν βαθύτατα ὅτι οἱ ἄνθρωποι θὰ ἔπρεπε ν' ἀποσπῶνται ἀπὸ τὴν ὀχλοβοὴν τοῦ κόσμου καὶ νὰ ἑορτάζουν καὶ νὰ γεραίρουν ἰδιαιτέρως ἐκείνην ἡ ὁποία μεγαλώνει τὴν χαρὰν καὶ ὀλιγοστεύει τὰς λύπας τῶν ἀνθρώπων, τὴν μητέρα, τὴν μεγάλην ἐκείνην καὶ ἐνθουσιώδη ὕπαρξιν ἡ ὁποία ἐπιβαρύνεται ἀπὸ ἓν ἱερώτατον καθῆκον εἰς τὸ ὁποῖον κανεὶς ἄλλος δὲν δύναται νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ·

Τὴν δὲ δεκάτην Μαΐου τοῦ 1913 δι' ἀποφάσεως τῆς ἐν Οὐασιγκτῶνι Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, καὶ διὰ προκηρύξεως τοῦ τότε Προέδρου τῶν Ἡνωμ. Πολιτειῶν καθιερώθη ὅπως ἡ δευτέρα Κυ[illegible]κὴ ἑκάστου Μαΐου θεωρῆται ὡς Παναμερικανικὴ Ἐθνικὴ Ἑορτὴ «ἀ φ ι ε ρ ω μ έ ν η ε ἰ ς τ ὴ ν μ ν ή μ η ν τ ῆ ς κ α λ υ τ έ ρ α ς μ η τ ρ ὸ ς ἐ ν τ ῷ κ ό σ μ ῳ, τ ῆ ς μ η τ ρ ό ς α ς», ὅπως ἔγραφεν ἐπὶ λέξει τὸ σχετικὸν μέρος τῆς προκηρύξεως. Κατὰ τὸν ἴδιον περίπου καιρόν, κατὰ τὸ 1913, ἤρχισαν νὰ ἑορτάζουν τὴν Ἑορτὴν τῆς Μητρὸς καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ἡ δευτέρα Κυριακὴ τοῦ Μαΐου ἑορτάζεται, συνεπῶς, μὲ προσευχὰς καὶ ἐπιβλητικὰς τελετὰς ἀπὸ ὅλας τὰς Θρησκευτικὰς ἀποχρώσεις, ἀνεξαρτήτως Δόγματος, τὴν δὲ Παρασκευήν, ἡ ὁποία, προηγεῖται τῆς Β΄ Κυριακῆς τοῦ Μαΐου εἰς ὅλα τὰ Δημόσια Σχολεῖα τῆς Ἀμερικῆς καὶ Καναδᾶ ἑορτάζεται μὲ συγκεντρώσεις, ἐνῷ ἐξ ἄλλου αἱ ἑταιρεῖαι, τὰ μεγάλα Καταστήματα καὶ αἱ διάφοροι ἐπιχειρήσεις, κατὰ τοῦτον ἢ ἐκεῖνον τὸν τρόπον, ἐκδηλώνουν τὴν ἐκτίμησίν των πρὸς τὸν θεσμὸν τῆς μητρός.

Μὲ ἀγαθοεργίας, μὲ ἐπισκέψεις, μὲ ἐπιστολάς, μὲ δῶρα καὶ πρὸ παντὸς μὲ ἀγάπην, καλεῖται ὁ ἄνθρωπος, μικρὸς ἢ μεγάλος, ἐπίσημος ἢ ἰδιώτης, νὰ ἐκδηλώσῃ ζωηρὰν καὶ δι' ἔργων τὴν βαθυτάτην ἐκτίμησίν του πρὸς τὴν μητέρα, πρὸς τὴν οὐρανίαν ἐκείνην ὕπαρξιν ἡ ὁποία εἶνε, ἀπὸ πάσης ἀπόψεως, ἀξία κάθε ὀφειλομένης ἐκτιμήσεως καὶ κάθε ἀγάπης ἐκ μέρους ὅλων ἀνεξαιρέτως.

Δικαιότατα ὅθεν τιμᾶται ἡ μήτηρ διότι, ὅπως εἶπε μία φιλοσοφοῦσα διάνοια:- «μία καλὴ μήτηρ ἀξίζει περισσότερον ἀπὸ δέκα παιδαγωγούς»· Αὐτὴ ὀργανώνει τὸν Οἶκον, αὐτὴ τὸν προφυλάσσει, αὐτὴ τὸν διατηρεῖ. Αἱ μεγαλύτεραι θ υ σ ί α ι, τόσον διὰ τὴν ἀνθρωπότητα γενικῶς ὅσον καὶ διὰ τὴν Ἐκκλησίαν ἰδιαιτέρως, ἔχουν γίνει καὶ τώρα καὶ ἄλλοτε, διὰ μέσου τῶν χριστιανῶν μητέρων. Καὶ σήμερον, εἰς τὸν αἰῶνα αὐτόν, τὸν πεζόν, ἐὰν ἀπαιτοῦνται θυσίαι, τὰς θυσίας αὐτὰς τὰς ὑφίσταται πρωτίστως ἡ χριστιανὴ μήτηρ.

Ὦ! ἀσφαλῶς δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀγάπη ἴση πρὸς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς μητρὸς καὶ οὔτε θὰ ἀναγραφῇ ποτε αὐτοθυσία μεγαλυτέρα τῆς αὐτοθυσίας τῆς μητρός. Ἡ μεγαλυτέρα ἀνυπόκριτος ἀγάπη εἶνε ἡ ἀγάπη τῆς μητρός. Ἀγαπᾶ πολύ, διότι ὑποφέρει πολύ· καὶ ὑποφέρει πολύ, διότι ἀγαπᾶ πολύ.

—«Ποίαν παράφρασιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς προτιμᾶς»; ἠρώτησεν ἕνας φίλος τὸν ἄλλον· «τὴν Ἀμερικανικήν, τὴν Διορθωμένην, ἢ τὴν γνωστὴν ὡς Ἐξουσιοδοτημένην;»

—«Προτιμῶ τὴν παράφρασιν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔκαμνεν ἡ καλή μου μήτηρ», ἀπήντησεν ὁ ἄλλος. Πολὺ σοφῶς. Ἡ μήτηρ του τοῦ εἶχε κάμει τὴν δι-

δασκαλίαν τῆς Γραφῆς ἀληθινήν, οὐσιαστικὴν καὶ ζωντανήν. Ἡ ζωή της ἦτο δι' αὐτὸν ἡ ἐνσάρκωσις τῶν χριστιανικῶν ἰδεωδῶν.

Διὰ πολλοὺς νέους καὶ νεάνιδας ποὺ εὑρίσκονται χιλιάδας μίλια μακρὰν τῆς οἰκίας των, τὸ ὄνομα καὶ μόνον τῆς μητρὸς ἀντιπροσωπεύει δι' αὐτοὺς καὶ Θρησκείαν καὶ Πατρίδα καὶ Ἠθικὴν καὶ Οἰκίαν καὶ ὅλα. Μήτηρ καὶ Οἰκία! Ἰδοὺ οἱ τρυφερώτεροι μουσικοὶ τόνοι τῆς ἀνθρωπίνης καρδιᾶς. Ἀλλοίμονον δὲ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος δὲν συγκινεῖται εἰς τὴν μουσικὴν τῶν γλυκυτάτων αὐτῶν λέξεων.

Εἶνε γεγονὸς ὅτι ἡ εὐρυτέρα λέξις εἶνε ἡ Ἀλήθεια· ἡ ἰσχυροτέρα λέξις εἶνε ἡ Δικαιοσύνη· ἡ τρυφερωτέρα λέξις εἶνε ἡ Ἀγάπη· ἡ γλυκυτέρα λέξις εἶνε ἡ Οἰκία· ἡ μεγαλυτέρα λέξις εἶνε ὁ Θεός· ἀλλ' ἡ ἀγαπητοτέρα καὶ συμπαθητικωτέρα λέξις εἶνε ὁμολογουμένως ἡ Μ ή τ η ρ.

Ὦ! πόσον δικαιοῦνται νὰ τυγχάνουν πάντοτε τῆς μεγαλυτέρας δυνατῆς ἐκτιμήσεως αἱ μητέρες! Καμμία τάξις ἀνθρώπων δὲν δικαιοῦται τοιούτου καὶ τοσούτου σεβασμοῦ οἷου δικαιοῦνται αἱ μητέρες μας, πρὸς τὰς ὁποίας εἶναι τὰ πάντα ἐμπεπιστευμένα. Δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ σήμερον, μεγαλυτέρα καὶ θετικωτέρα ἐπιρροὴ ἀπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν χριστιανῶν μητέρων μας ποὺ κοπιάζουν, ποὺ στενοχωροῦνται, ποὺ ὑποφέρουν, ποὺ προσεύχονται διαρκῶς διὰ τὸν στηριγμὸν τῶν ἀνθρώπων.

—«Μὴ φοβεῖσαι διὰ τὸ τέκνον σου», εἶπε κάποτε κάποιος πρὸς τὴν μητέρα τοῦ Ἰ. Αὐγουστίνου, ἡ ὁποία ἐστενοχωρεῖτο διὰ τὸν ἄκρατον σκεπτικισμὸν τοῦ νεαροῦ υἱοῦ της· «τὸ τέκνον, διὰ τὸ ὁποῖον τόσας θερμὰς προσευχὰς κάμνει ἡ μήτηρ του, δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ πάρῃ κακὸν δρόμον μέχρι τέλους».

Ὁμογενεῖς ἀναγνῶσται καὶ ἀναγνώστοιαι, στρέψατε τὸ βλέμμα σας πρὸς τὴν χλωμὴν Παναγίαν, τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ καὶ Μητέρα ὅλων. Τιμήσωμεν καὶ ἀγαπήσωμεν Αὐτὴν καί, αὐτομάτως, θὰ ἀναπτυχθῇ καὶ ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὰς μητέρας μας, εἴτε ζοῦν εἴτε ἔχουν προαποθάνει. Τὸ ἄνθος τὸ ὁποῖον θὰ κοσμῇ κατὰ τὴν Ἡμέραν τῆς Μητρὸς τὴν κομβιοδόχην ὅλων εἰς ἔνδειξιν σεβασμοῦ πρὸς τὰς μητέρας, ἂς εἶνε σύμβολον ἀμάραντον ἀγάπης διαρκοῦς καὶ αἰωνίας.

Ἀγαπήσωμεν τὰς μητέρας.

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΔΗΛΩΣΙΣ

Αἴτησις ἐγγραφῆς συνδρομητοῦ ἢ ἀνανεώσεως συνδρομῆς, ὁποθενδήποτε καὶ ἂν προέρχεται, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ἐὰν πρωτίστως δὲν συνοδεύηται ὑπὸ τοῦ ἀντιτίμου ἤτοι 2 δολλ. δι' ἕν ἔτος προπληρωμένα.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑ

REV. Dr. FRANK GAVIN

Διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Καθηγητοῦ Gavin, ἐπισυμβάντος τὸν παρελθόντα μῆνα ἐκ περιπνευμονίας, ἔχασεν ὄχι μόνον ἡ Ἀγγλικανικὴ ἢ Ἐπισκοπιανὴ Ἐκκλησία ἕνα τῶν καλλιτέρων ἐκπροσώπων της, ἀλλὰ καὶ ἡ Θεολογικὴ Ἐπιστήμη ἕνα ἀπὸ τοὺς δυνατωτέρους μύστας της. Ἦτο καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας εἰς τὸ General Theological Seminary, τὸ σοβαρώτερον καὶ συντηρητικώτερον Θεολογικὸν Κέντρον τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ συγγραφική του ὅμως παραγωγικότης καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν Θεολογικὴν Ἐπιστήμην ἐπεξετείνετο πολὺ πέραν τῶν ὁρίων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας. Αἱ Δογματικαὶ μελέται του αἱ δημοσιευθεῖσαι εἰς διάφορα περιοδικὰ ἄφησαν ἐποχὴν εἰς τὴν Ἐπισκοπιανὴν Ἐκκλησίαν διὰ τὴν διαφωτιστικὴν ἀνάλυσιν τῶν ζητημάτων τοῦ καθορισμοῦ τῆς διδασκαλίας αὐτῆς. Τὸ ἔργον του "Greek Orthodox Thought", ἀριθμοῦν δύο ἐκδόσεις, θεωρεῖται κλασικόν. Διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ μετέβη εἰς Ἑλλάδα καὶ ἐπὶ ἓν ὁλόκληρον ἔτος παρηκολούθησε τὴν Θεολογικὴν κίνησιν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ ἐμελέτησεν ὅλην τὴν Δογματικὴν παραγωγὴν τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων Θεολόγων. Εἰς τὰς σελίδας τοῦ ὀγκώδους αὐτοῦ ἔργου παρελαύνουν αἱ σκέψεις περὶ τῶν διαφόρων ζητημάτων τῆς Δογματικῆς Διδασκαλίας τῆς Ὀρθ. Ἐκκλησίας τοῦ Ἀνδρούτσου, Μεσολωρᾶ, Ἀντωνιάδου, Κεφάλα καὶ λοιπῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἔργα κυριολεκτικῶς κατέφαγε, παρουσιάσας ὡς συμπέρασμα τῆς ὅλης μελέτης του τὸ ἀναφερθὲν ἔργον του.

Καίτοι δὲν συμφωνῶ εἰς τινα σημεῖα, ἐν τούτοις θὰ συνίστων τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἔργου τούτου εἰς κάθε Ὀρθόδοξον διανοούμενον.

Ἐπίσης δὲν εἶναι μικρὰ ἡ συμβολή του εἰς τὴν Λειτουργικήν. Τὸ ἔργον του "The Jewish Antecedents of the Christian Sacraments" καὶ τὸ "Eucharist in East and West" ἐθεωρήθησαν ἀπὸ πάσης ἀπόψεως θαυμαστὰ διὰ τὴν δεινὴν ἐνημερότητα καὶ βαθεῖαν γνῶσιν ὄχι μόνον τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Λατινικῶν πηγῶν, ἀλλὰ καὶ δὴ τῶν Ἑβραϊκῶν καὶ Συριακῶν τοιούτων.

Ἀλλ' ὁ χῶρος τοῦ «Ὀρθ. Παρατηρητοῦ» δὲν μοῦ ἐπιτρέπει νὰ ἐπεκταθῶ, ἀναλύων τὴν ὅλην συγγραφικὴν παραγωγὴν τοῦ σεβαστοῦ Καθηγητοῦ μου.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ἐγράφησαν πολλὰ θαυμαστὰ ἀλλὰ καὶ ἀληθῆ. Τὸν ἐξύμνησαν ὡς Ἄνθρωπον, ὡς Ἱερέα, ὡς Διδάσκαλον, ὡς Ἐξομολόγον, ὡς Ἱεροκήρυκα, ὡς Ψυχολόγον. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Θεολογικοῦ Σεμιναρίου ἔλεγον ἐπὶ τῷ θανάτῳ του ὅτι θὰ παραμείνῃ ὡς θρῦλος ἡ διανοητικὴ δύναμις, ἀλλὰ καὶ ἡ καλωσύνη τοῦ Gavin.

Κατὰ τὴν κηδείαν του ἄπειρον πλῆθος συνεκεντρώθη. Ὁ Σεβασμ. Ἀρχιεπίσκοπος ἡμῶν κ. Ἀθηναγόρας, ἰδιαίτερος προσωπικὸς φίλος τοῦ θανόντος Καθηγητοῦ, παρέστη, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ βοηθοῦ Ἐπισκόπου Bogdan, τοῦ Ἀρχιμ. Γ. Πολυζωίδου καὶ τοῦ Διακόνου κ. Νασούμ. Εὐχὰς ἀνέγνωσε πρὸ τῆς σοροῦ του ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Πολύκαρπος τῆς Ρουμανικῆς ἐν Ἀμερικῇ Ἐπισκοπῆς.

Τὸ κενὸν τὸ ὁποῖον ἀφῆκε διὰ τοῦ θανάτου του εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν εἶναι ὄντως δυσαναπλήρωτον.

Αἰωνία ἡ Μνήμη του.

Διακ. Θεοδ. Κοκ.

Θεοδωρήτου Κοκκινάκη
Διακόνου

Ο ΘΕΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΜΑΣ

('Ομιλία ἐκφωνηθεῖσα διὰ τοῦ Ραδίου τῇ 3ῃ 'Απριλίου ἐ. ἔ., δαπάνῃ τοῦ ἀξιοτίμου κ. Α. Δημητριάδου, Προέδρου τῆς Κοινότητος τοῦ «'Αγίου Σπυρίδωνος», Νέας 'Υόρκης.)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ἂς ἐξετάσωμεν πάλιν τὴν ζωήν. Ἡ ζωὴ δὲν εἶναι πλήρως ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν μας. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ζωῆς σύντομα ἐξαφανίζεται. Ἡ ἐκτίμησις παρέρχεται καὶ λησμονεῖται. Αἱ ἐπιστημονικαὶ μέθοδοι μιᾶς περιόδου ἀποδεικνύονται λανθασμέναι ἀπὸ τὴν γνῶσιν ἄλλης περιόδου. Τὰ σχέδιά μας ἀποτυγχάνουν. 'Ακμάζομεν καὶ παρακμάζομεν. Οἱ ποιηταὶ σιωποῦν. Οἱ ἰσχυροὶ πίπτουν. Οἱ ἄξιοι παραγνωρίζονται. Οἱ εὐεργέται θανατοῦνται καὶ δηλητηριάζονται καὶ σταυρώνονται καὶ ἐξορίζονται καὶ δυσφημοῦνται. Καὶ ὅλοι μαζύ, ἐρχόμεθα καὶ παρερχόμεθα. Κάθε ἠλικία ἀπὸ τὸ ὡρολογίου μᾶς φέρει καὶ πλησιέστερον πρὸς τὸν τάφον. Ἡ ζωὴ δυνατὸν νὰ εἶναι ἕνας χείμαρρος ποὺ χύνεται ἀπὸ τὸ ἀκένωτο ποτῆρι τῆς αἰωνιότητος. 'Αλλὰ ἡμεῖς ὀλίγας μόνον σταγόνας ἔχομεν μέσα εἰς τὸ ποτῆρι τῆς ζωῆς μας.

Ἂς ἐξετάσωμεν καὶ τὴν ἀλήθειαν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι μία κατάστασις τῆς φύσεώς μας. Ἐν τούτοις ὅμως δὲν τὴν κατέχομεν ὁλοκληρωμένην. Ὅσον μελετῶμεν τόσον ὀλιγώτερα γνωρίζομεν. Ἡ μάθησις μᾶς ἀνοίγει χιλιάδες δρόμους γνώσεως. 'Αλλὰ ποῖος δύναται νὰ τοὺς διανύσῃ κι' ἂν ὅλην του τὴν ζωὴν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτο ἀφιερώσῃ; Καὶ ὑπάρχουν πολλοὶ ποὺ ἀφιέρωσαν τὴν ζωήν των εἰς τὴν σπουδὴν καὶ τὴν μάθησιν. 'Αλλὰ αὐτοὶ μὲ τὸ στόμα τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ 'Ακυνάτη καὶ τοῦ Νεύτωνος μᾶς φωνάζουν μέσα ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων ὅτι «ἀγνοοῦν». Ὅτι αἱ γνώσεις των εἶναι μόριον τῆς ἀληθείας ἀφανὲς καὶ ἐλάχιστον. Μόνον οἱ ἐπιπόλαιοι διατείνονται ὅτι γνωρίζουν τὰ πάντα. Μόνον μυαλὰ ἀστάθμητα δύνανται νὰ ζητήσουν τὸν τίτλον τῆς παγγνωσίας. Μόνον οἱ μικροὶ λέγουν ὅτι εἶναι μεγάλοι. Οἱ πραγματικὰ μεγάλοι, οἱ μῦσται, οἱ σοφοί, οἱ φωτισμένοι, οἱ δυνατοί, λέγουν ὅτι εἶναι μικροί. Δι' αὐτὸ καὶ ὀνομάζονται μεγάλοι.

Καὶ τέλος ἡ 'Αγάπη. Καὶ ἡ ἀγάπη δὲν εὑρίσκεται εἰς τοὺς κόσμους τῆς ζωῆς μας μὲ ὅλην αὐτῆς τὴν πληρότητα. Καρδιὲς πονεμένες ἀπὸ τὴν καταδρομὴν τῆς κακίας καὶ τοῦ μίσους τὰς ἐκδηλώσεις καὶ τοῦ φθόνου τὰ δηλητήρια. Πόλεμοι παντοειδεῖς καὶ πολύνεκροι. 'Ασφυξιογόνα καὶ καταδρομικὰ καὶ βομβαρδισμοὶ καὶ καταστροφαὶ καὶ ἐμφύλιοι ἐπιθέσεις καὶ σπαραγμοὶ καὶ συνοχὴ ἐθνῶν καὶ τὰ ὅμοια, εἶναι μεγαλόφωνοι ἀποδείξεις ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν κατέχει τὴν ἀληθινὴν καὶ τελείαν ἀγάπην εἰς τὴν ζωήν του. Φίλοι γίνονται ἐχθροὶ καὶ διαβάλλονται καὶ συκοφαντοῦνται καὶ ραδιουργοῦνται. 'Αδελφοὶ χωρίζονται καὶ ἀπατῶνται καὶ ἐχθροπρακτοῦν. Ἀνδρόγυνα διαζευγνύονται καὶ οἰκογένειαι καταστρέφονται καὶ γονεῖς δοκιμάζονται, καὶ τέκνα παραρρίπτονται καὶ περιφρονοῦνται.

Καὶ μὲ μίαν λέξιν ἡ ἀγάπη τοῦ ἀνθρώπου ἔχει τέλος. Διότι διασπᾶται καὶ διαστρέφεται. Καὶ κάθε τι ποὺ μεταστρέφεται δὲν εἶναι τέλειον.

Καίτοι εἴμεθα κύριοι τῆς γῆς, καίτοι αἰσθανόμεθα μέσα μας δυνατοὺς νοσταλγικοὺς παλμοὺς πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ τελείου, καίτοι ἡ σκέψις μας καὶ αἱ προσπάθειαί μας καὶ οἱ σκοποί μας πάντοτε πρὸς τὸ τέλειον ἀποβλέπουν, ἐν τούτοις ὅμως οὐδέποτε εὑρίσκομεν τὸ τέλειον εἰς τὴν γῆν. Ἡ ζωή μας εἶναι ἀναμεμιγμένη μὲ τὸν θάνατον. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ἀναμεμιγμένη μὲ τὴν πλάνην. Ἡ ἀγάπη εἶναι ἀναμεμιγμένη μὲ τὸ μῖσος. Καὶ ἐπομένως ἡ τελεία ζωὴ δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰ δημιουργήματα. Ἡ τελεία ἀλήθεια δὲν εὑρίσκεται εἰς τοὺς κόσμους τῆς ὁμιλίας μας. Ἡ τελεία ἀγάπη δὲν εὑρίσκεται εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἀβρότητός μας. Ἡ ζωὴ δὲν μπορεῖ νὰ ἀνευρίσκεται μὲ τὸν θάνατον. Ἡ ἀλήθεια δὲν μπορεῖ νὰ συνυπάρχῃ μὲ τὴν πλάνην. Ἡ ἀγάπη δὲν μπορεῖ νὰ συνδυάζεται μὲ τὸ μῖσος.

Καὶ ἀφοῦ ζωὴ καὶ ἀλήθεια καὶ ἀγάπη ἀποτελοῦν τὰς τρεῖς πραγματικότητας τῆς ὑπάρξεώς μας. Καὶ ἀφοῦ δὲν τὰς εὑρίσκομεν εἰς τὴν τελειότητά των εἰς τὴν διάρκειαν τῆς ἐπιγείου παραμονῆς μας, δικαίως θὰ ἐρωτήσωμεν ποῦ εἶναι ἡ πηγή των; Ποῦ εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς; Ποῦ εἶναι τὸ κέντρον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης; Καὶ δυνάμεθα νὰ δεχθῶμεν ὅτι δὲν ἔχουν πηγὴν καὶ ἀρχήν; 'Αλλ' ἐὰν δὲν ἔχουν ἀρχὴν καὶ αἰτίαν πῶς μποροῦν νὰ ἔχουν ἐκδηλώσεις εἰς ἀποτελέσματα; Καὶ τὸ ὅτι ἔχουν ἀποτελέσματα εἶναι ἀναμφισβήτητον. Διότι ὁ καθένας γνωρίζει ὅτι ζῇ καὶ ὅτι ζητεῖ τὴν ἀλήθειαν καὶ ὅτι ἀγαπᾷ. 'Αλλ' ἡ ζωή του εἶναι ἀποτέλεσμα. Καὶ ἡ ἀγάπη του εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς ζωῆς. Καὶ ἡ ἀλήθεια του εἶναι ἐπίσης ἀποτέλεσμα τῆς γνώσεως τῆς ὑπάρξεώς του. Καὶ ποῦ λοιπὸν θὰ ζητήσωμεν τὴν ζωὴν ποῦ δὲν τὴν προσβάλλει ὁ θάνατος; Ποῦ θὰ ζητήσωμεν τὴν ἀλήθειαν ποὺ δὲν ἐπισκιάζει τὸ ψεῦδος; Ποῦ θὰ ζητήσωμεν τὴν ἀγάπην ποὺ δὲν προσβάλλει ἡ σκιὰ τοῦ μίσους καὶ τοῦ φθόνου;

Οἱ 'Αλπηνισταί, ἐκεῖνοι δηλαδὴ ποὺ ἀποφασίζουν νὰ ἀνέλθουν εἰς τὰς Ἄλπεις, ἀνεβοκαταβαίνουν τὰς κορυφὰς τῶν χιονισμένων ὀροσειρῶν ζητοῦντες νὰ κόψουν τὸ περίφημο λουλοῦδι τῶν Ἄλπεων ποῦ λέγεται 'Εντελβάϊς. Καὶ ἀναβαίνουν καὶ καταβαίνουν βουνὰ καὶ βράχους ζητοῦντές το. Καὶ κοπιάζουν καὶ ταλαιπωροῦνται καὶ κινδυνεύουν γιὰ νὰ τὸ εὕρουν διὰ νὰ σταματήσουν τὴν ἄνοδον τῶν παγωμένων ἐκτάσεων.

Καὶ ἡμεῖς ζητοῦντες τὸ ἐντελβάϊς αὐτὸ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ἀγάπης, ποῦ θὰ σταματήσωμεν προσπαθοῦντες νὰ εὕρωμεν τὴν πηγὴν καὶ τὴν αἰτίαν τῶν τριῶν πραγματικοτήτων τῆς ὑπάρξεώς μας; Πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ἀνέλθωμεν ψηλά, στὰ κορφοβούνια τῆς σκέψεως καὶ τοῦ λόγου διὰ νὰ εὕρωμεν τὴν ἀπόλυτον Ζωὴν καὶ τὴν ἀπόλυτον 'Αλήθειαν καὶ τὴν ἀπόλυτον 'Αγάπην, ποὺ εἶναι ὁ Θεός.

'Αλλ' ὁ ἄνθρωπος, κι' ἂν ἔχῃ τὴν θεολογικὴν δύναμιν τοῦ 'Ιωάννου καὶ τὴν προφητικὴν διαίσθησιν τοῦ 'Ησαΐου καὶ τὴν σοφίαν τοῦ 'Αριστοτέλους, δὲν δύναται νὰ ἐξηγήσῃ πλήρως τὴν ἔννοιαν τῆς Θεότητος. Καὶ ἐγὼ σᾶς ἀνέβασα μόνον ἐπάνω εἰς τὰς κορυφάς. 'Αλλὰ δύνασθε νὰ κατέλθετε εἰς τὰ βάθη τῆς πραγματικότητος καὶ τοῦ εἶναι σας, διὰ νὰ ζητήσετε μόνοι σας τὴν καθαρὰν Ζωὴν καὶ τὴν καθαρὰν 'Αλήθειαν καὶ τὴν καθαρὰν 'Αγάπην. Εἶναι πτωχὴ ἡ γλῶσσά μας καὶ δὲν μπορεῖ νὰ εὕρῃ τὰς καταλλήλους λέξεις διὰ νὰ καθορίσῃ τὸν Θεόν. Ἡ σκέψις μας Τὸν αἰσθάνεται κατὰ πολὺ ἀνώτερον τοῦ περιεχομένου τῶν ἐννοιῶν ποὺ περικλείονται εἰς τὰς λέξεις μας. Καὶ ἡμεῖς σήμερον χρησιμοποιοῦντες τὴν λογικὴν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ συμπέρασμα νὰ τὸν ὀνομάσωμεν ἀπόλυτον Ζωήν. 'Αλλ' ὁ Θεὸς εἶναι κάτι ἀνώτερον ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον ζωήν. Τὸν ὠνομάσαμεν ἀπόλυτον 'Αλήθειαν. 'Αλλ' εἶνε κάτι ἀνώτερον καὶ ὑψηλότερον ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον 'Αλήθειαν. Τὸν ὠνομάσαμεν ἀπόλυτον 'Αγάπην. 'Αλλ' εἶναι κάτι παραπάνω ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον 'Αγάπην.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜ. ΠΟΛΥΖΩΙΔΟΥ

ΑΙ ΠΗΓΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΣ

Μερικοὶ ὥρισαν τὸν πόλεμον ὡς «κακὸν ἀναγκαῖον», ἄλλοι εἶπον «ἐὰν θέλῃς εἰρήνην, παρασκευάζου εἰς πόλεμον», ἀλλ' ὑπὸ τὴν γενικωτέραν ἔκφρασιν ἡ λέξις π ό λ ε μ ο ς σημαίνει π ά λ η ν παρατεινομένην μεταξὺ δύο δυνάμεων, αἱ ὁποῖαι προσπαθοῦν νὰ περιορίσουν, ἢ νὰ ὑποτάξουν, ἢ νὰ καταστρέψουν ἡ μία τὴν ἄλλην. Ἡ κατάστασις τοῦ πολέμου ὑπάρχει, ἀτυχῶς, καὶ εἰς τὸν κόσμον τῶν ἰδεῶν, εἰς τὸν ἠθικὸν καλούμενον κόσμον. Κάθε ἰδέα ἀποκρούει τὰς ἰδέας αἱ ὁποῖαι δὲν συμφωνοῦν μὲ αὐτήν, διὰ νὰ παραμείνῃ μόνη αὐτὴ κυρίαρχος. Ὁ ἄνθρωπος προσπαθεῖ νὰ ἀπορροφήσῃ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους καὶ νὰ τοὺς κάμῃ ὄργανα τῶν παθῶν καὶ ὀρέξεών του.

Κάθε πόλεμος προέρχεται ἐκ μιᾶς ἐξ αὐτῶν τῶν αἰτιῶν. Καὶ ἐὰν μόνη ἡ ἰδέα ἤρχετο εἰς πάλην κατὰ τῆς ἰδέας, ὁ πόλεμος, γινόμενος τότε διὰ μόνης τῆς γραφίδος καὶ τοῦ λόγου, δὲν θὰ εἶχε βεβαίως τόσον μεγάλας συνεπείας διὰ τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀλλά, δυστυχῶς, ποτὲ δὲν ἔγινεν αὐτό· πάντοτε ὅταν δύο ἰδέαι συγκρούωνται, ἡ μία ἢ ἡ ἄλλη ἢ καὶ αἱ δύο λαμβάνουν βοηθητικὰς δυνάμεις φυσικὰς διὰ νὰ φονεύσουν τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ὑπερασπίζονται τὴν κατ' αὐτοὺς ἀντίθετον ἰδέαν. Ὁ πόλεμος γίνεται τότε μὲ μέσα σκληρά· κινητοποιοῦνται στρατοί, χρησιμοποιοῦνται πυροβόλα, στέλλονται πλοῖα. Διενεργοῦνται δηλ. εἰς τοὺς πολέμους τῶν ἰδεῶν ὅ,τι ἀκριβῶς γίνονται καὶ εἰς τοὺς πολέμους ὅπου μόνα τὰ πάθη ὑπάρχουν.

Ἤδη πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὸν ὑλικὸν πόλεμον, ὁ ὁποῖος καὶ ἀποτελεῖ τὸ παρὸν θέμα, ὀφείλομεν νὰ τονίσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἀποβαίνει τελείως ἀδύνατος ἡ δικαιολόγησις τοῦ πολέμου εἰς τὸ λογικὸν καὶ τὴν συνείδησιν, ἐκτὸς μιᾶς μόνης περιπτώσεως ἡ ὁποία, ἴσως, δικαιολογεῖται. Ἡ περίπτωσις εἶνε ἐκείνη κατὰ τὴν ὁποίαν, οἱ ἀμυνόμενοι, λαμβάνουν μέτρα διὰ ν' ἀποκρούσουν ἄλλην δύναμιν ἐνεργοῦσαν ὅπως κατισχύσῃ ἰδέα ἄδικος· εἶνε ἡ περίπτωσις κατὰ τὴν ὁποίαν ἕνας λαὸς ὑπερασπίζεται τὸ πάτριον ἔδαφός του, τὴν περιουσίαν του, καὶ τὴν ἐλευθέραν ἐξάσκησιν τῆς θρησκείας του ἐναντίον ἄλλου λαοῦ ἢ Κυβερνήσεως ποὺ προσπαθεῖ ν' ἁρπάσῃ ἰδιοκτησίας, νὰ καταλύσῃ νόμους καὶ νὰ καταπνίξῃ τὸ θρήσκευμα, οἱονδήποτε καὶ ἂν εἶνε τὸ θρήσκευμα ἐκεῖνο, ἢ καθ' ἣν ἕνας λαὸς λαμβάνει τὰ ὅπλα διὰ νὰ ἐλευθερωθῇ ἀπὸ ζυγὸν ξενικὸν καὶ ἄδικον.

Δυστυχῶς ὁ πόλεμος ἔχει πάντοτε ὡς αἰτίαν τὴν βιαίαν πραγματοποίησιν κάποιας ἰδέας ἢ τὴν ἱκανοποίησιν κάποιου πάθους, ὅπως ἀποδεικνύουν τὰ τελευταῖα γεγονότα Αἰθιοπίας καὶ Ἱσπανίας. Κάθε πάθος εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ ὁρμῇ του παράγει πόλεμον. Καὶ ἐπειδὴ σήμερον οἱ λαοὶ καὶ αἱ κοινωνίαι τῶν ἀνθρώπων ἀντιπροσωπεύονται διὰ τῶν Κυβερνήσεών των, συμβαίνει ὥστε, τὰς περισσοτέρας φοράς, τὰ ἀτομικὰ πάθη ὀλίγων μόνον ἀνθρώπων νὰ ὁπλίσουν λαοὺς ἐναντίον ἄλλων λαῶν καὶ νὰ γίνουν οὗτοι ἁπλᾶ ὄργανα ὀλίγων. Ἐξ ὅλων τῶν αἰτιῶν τῶν πολέμων αὐτὴ συνήθως εἶνε ἡ συνηθεστέρα:—τὰ πάθη καὶ τὰ συμφέροντα τὰ οἰκονομικὰ τῶν ὀλίγων. Εἶνε περιττὸν νὰ ἀναγράψωμεν ἐνταῦθα λεπτομερῶς πόσαι αἱματοχυσίαι, πόσοι διωγμοί, πόσαι κατερημώσεις ἔγιναν, χωρὶς κανένα ἄλλον σκοπὸν παρὰ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν παθῶν καὶ φαντασιοκοπιῶν ὀλίγων ἀτόμων μόνον. Πλεῖσται ὅσαι καταστροφαί, πλεῖστοι ὅσοι ἐμπρησμοὶ ἔγιναν πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἰδιοτελῶν σκοπῶν ὀλίγων ἀτόμων. Ἕν μόνον παράδειγμα ἀναφέρω, τὸ τοῦ Ναπολέοντος.

Ὑπὸ τὰς ἐξῆς γενικὰς κατηγορίας θὰ ἠμποροῦσαμεν νὰ κατατάξωμεν ὅλους τοὺς πολέμους: Πόλεμοι συμφέροντος, πόλεμοι ἀρχῶν καὶ πόλεμοι συμφέροντος καὶ ἀρχῶν ταὐτοχρόνως.

Π ό λ ε μ ο ι σ υ μ φ έ ρ ο ν τ ο ς. Εἰς τὴν κατηγορίαν αὐτὴν κατατάσσονται ὅλοι σχεδὸν οἱ πόλεμοι. Τὸ προσωπικὸν καὶ καθαρῶς ὑλικὸν συμφέρον ὑπῆρξεν ὡρισμένως ἡ ἀρχικὴ αἰτία πάλης βιαίας καὶ ἀγρίας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων. Κάποιος ἄγριος ἄνθρωπος κατώκησεν εἰς ἕν σπήλαιον ἢ ἴδρυσε δι' ἑαυτὸν μικρὰν καλύβην· ἐμάζευσεν ὀλίγους καρποὺς καὶ μερικὰ στοιχειώδη ἐργαλεῖα ψαρεύματος ἢ κυνηγίου. Ἐπιπίπτει ἄλλος ἄγριος, εἴτε μόνος εἴτε μετ' ἄλλων, καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐξώσῃ τὸν πρῶτον κάτοχον διὰ νὰ οἰκειοποιηθῇ τὸ σπήλαιον ἢ τὴν καλύβην μετὰ τοῦ περιεχομένου, χωρὶς νὰ ἐργασθῇ καὶ νὰ κοπιάσῃ αὐτὸς πρὸς κατασκευὴν τῆς καλύβης. Αὐτὸ εἶνε τὸ πρῶτον στοιχεῖον καὶ ἡ πηγὴ τοῦ πολέμου, π ο λ έ μ ο υ ε ἰ σ β ο λ ῆ ς ὡς θὰ ἠμποροῦσαμεν νὰ τὸν ὀνομάσωμεν. Πόλεμοι εἰσβολῆς ἦσαν ἀκριβῶς αἱ μεγάλαι ἐκεῖναι ἐκστρατεῖαι, αἱ ὁποῖαι κατέστρεψαν τόσα Ἀσιατικὰ Κράτη καὶ ἵδρυσαν ἄλλα, αἱ ὁποῖαι ἔδωκαν ὅλον τότε τὸν γνωστὸν κόσμον εἰς τοὺς Ρωμαίους, ἔπειτα τὸ μέγα Ρωμαϊκὸν Κράτος εἰς τοὺς πολεμιστὰς τοῦ Βορρᾶ καὶ κατόπιν ἀπεράντους χώρας ὡς ἀποικίας εἰς τοὺς λαοὺς τῆς Εὐρώπης. Εἰς τὸν πολὺ ἀρχαῖον κόσμον ἀπαντῶμεν πολλάκις τοὺς πολέμους τῆς εἰσβολῆς. Λαοὶ κατοικοῦντες τόπους ἀγόνους καὶ βραχώδεις, ὁδηγούμενοι ἀπὸ ἀρχηγοὺς φιλοδόξους καὶ ἔχοντας τὸ πάθος νὰ διοικήσουν, ἐφορμοῦν ἀπροειδοποίητα, κατακτοῦν γαίας ποὺ ἀνήκουν εἰς ἄλλους, ἐκδιώκουν τοὺς πρώην κατόχους καὶ φονεύουν αὐτοὺς ἐὰν τολμήσουν νὰ φέρουν ἀντίστασιν.

Ἂς σημειωθῇ ὅμως ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶνε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πλασμένος ὥστε καὶ ὅταν ἀκόμη ἐνεργῇ μετὰ βίας καὶ αὐθαιρεσίας, νὰ συναισθάνηται κάποιον φόβον διὰ τὰς αὐθαιρεσίας του, διότι τὸ ἄδικον δὲν εὐλογεῖται. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην οἱ διάφοροι κατακτηταὶ νὰ ἐπικαλοῦνται κάποιας ἀρχὰς διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἁρπακτικῶν καὶ φιλοδόξων ἀξιώσεών των. Θέλουν νὰ καταπείσουν τοὺς ἄλλους καὶ τοὺς ἑαυτούς των ὅτι εἶχον κάποιους ἀνωτέρους σκοποὺς ὅτε προέβαινον εἰς τὰς βιαίας κατακτήσεις των· καὶ πράξεις καθαρῶς πολλάκις ἐγκληματικάς, τὰς παριστάνουν ὡς ἔργα ὡραῖα. Οὕτω τὴν ἁρπαγήν, τὴν βουλιμίαν, τὴν φιλοδοξίαν τὴν ἰδικήν των τὰς παριστάνουν ὡς πράξεις εὐγενεῖς. Ἐννοεῖται ὅτι μὲ τοὺς ἰσχυρισμοὺς αὐτοὺς εἰμπορεῖ νὰ ἔπεισαν τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ ποτὲ δὲν ἔπεισαν τοὺς ἑαυτούς των, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ Ἱστορία τοὺς ἐθεώρησεν ὡς «σωτῆρας».

Ὅταν κατεκτᾶτο ἡ Ἀμερική, οἱ κατακτηταὶ ἔλεγον ὅτι ἤθελον νὰ ἐλευθερώσουν τοὺς λαοὺς ἐκείνους, ἀλλ' οἱ σημερινοὶ ἀπόγονοί των ὁμολογοῦν ὅτι αἱ κατακτήσεις ἐκεῖναι ἐγίνοντο διὰ νὰ οἰκειοποιηθοῦν τὰς ἀπεράντους ἰδιοκτησίας των καὶ τὰ πλούσια μεταλλεῖα. Ἄλλοτε πάλιν ἄλλοι εἶπον ὅτι εἶχον σκοπὸν νὰ ἐπιβάλουν τὴν θρησκείαν καί, ἐν ὀνόματι τοῦ Χριστοῦ, ἔκαιον ἐπὶ τῆς φωτιᾶς τοὺς Ἰνδούς, συνάμα ὅμως ἠνάγκαζον προηγουμένως αὐτοὺς νὰ τοὺς δείξουν τὰ μεταλλεῖα τοῦ χρυσοῦ! Καὶ ἀκόμη ἀρχαιότερον εὑρίσκομεν τοιαῦτα παράδοξα, ἀλλὰ πολὺ χαρακτηριστικά, παραδείγματα: Οἱ Φιλισταῖοι ἐστενοχώρουν τοὺς Ἰουδαίους καὶ

κατέκτων τὴν Παλαιστίνην καὶ τοὺς ἄλλους γύρω τόπους διὰ νὰ ἐκμεταλλευθοῦν τὰς γαίας, ἔλεγον δὲ καὶ κατήντησαν νὰ τὸ πιστεύουν καὶ οἱ ἴδιοι ὅτι ἐνεργοῦσαν κατὰ παραγγελίαν τοῦ «Θεοῦ τοῦ πολέμου».

Ὁ Θεὸς ὅμως καὶ τὸ δίκαιον ἀνήκει μὲ τὸ μέρος ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀναγκάζονται νὰ καταφύγουν εἰς τὴν βίαν, ὅταν ἄλλοι, ἀρχίζοντες χειρῶν ἀδίκων, προσπαθοῦν νὰ ἐπιβάλουν εἰς αὐτοὺς νόμους, θρησκείαν καὶ μορφὴν πολιτεύματος ἐναντίον τῶν σκέψεών των, ἐναντίον τῶν ἠθῶν των, ἐναντίον τῶν ἀναγκῶν των, ἐναντίον τοῦ ἐν γένει περιβάλλοντός των. Ὁ Θεὸς καὶ τὸ δίκαιον εἶνε μὲ τὸ μέρος κάθε ἀνθρώπου, κάθε ἔθνους καὶ κάθε λαοῦ, τὸν ὁποῖον κάποιος ἄλλος ἄνθρωπος, ἢ κάποιος ἄλλος λαός, θέλει νὰ τὸν κατακτήσῃ καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς κατάστασιν ὑποταγῆς ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς. Παρατηροῦμεν ὅμως (τελευταῖον παράδειγμα Ἀβυσσηνίας) ὅτι εἰς μερικοὺς πολέμους ἡ δικαιοτέρα ὑπόθεσις ὑποτάσσεται εἰς τὴν ἀδικωτέραν. Ὁ ἄδικος πολλάκις νικᾷ τὸν δίκαιον, διότι, πλειστάκις, τυχαῖα ὅλως περιστατικὰ ἀποφασίζουν τὴν τύχην τῶν ὅπλων. Παρατηρεῖται δὲ καὶ τὸ ἑξῆς:—ἐπὶ τῶν ἐρειπίων κατακτηθέντος Κράτους, κάποτε δημιουργεῖται, ὀλίγον κατ' ὀλίγον, κατάστασις πραγμάτων ἐγγυτέρα πρὸς τὸν πολιτισμὸν καί, φαινομενικῶς, καλλιτέρα ἴσως τῆς προηγουμένης. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι αἱ συνέπειαι αὐταὶ δικαιολογοῦν τὸ ἔργον τοῦ πολέμου, τῶν κατακτήσεων καὶ τῶν συνολικῶν σφαγῶν. Ὁ ἐγκληματικὸς χαρακτὴρ τοῦ κατακτητικοῦ πολέμου δὲν ἀποβάλλεται ὅσαι δήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ μεμακρυσμέναι καλαὶ συνέπειαι τὰς ὁποίας ἐνδέχεται νὰ φέρῃ, διότι αὗται δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε μακρᾶς διαρκείας. Πάντως αἱ κατακτήσεις καὶ αἱ εἰσβολαὶ εἶναι προκλήσεις κατὰ τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον δήποτε καὶ ἂν θελήσῃ κανεὶς νὰ τὰς δικαιολογήσῃ.

Εἶνε δικαίωμα φυσικόν πως, ὅτι ὅσον ὁ πόλεμος ἀποκρούεται ὑπὸ τῆς ἠθικῆς ὅταν προέρχηται ἐκ ποταπῶν αἰτιῶν καὶ πρὸς σκοποὺς ἰδιοτελεῖς, τόσον ἀφ' ἑτέρου ἡ συνείδησις ἐπιβάλλει ὡς ὑποχρέωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ εἰς κάθε λαὸν νὰ προστρέξῃ εἰς ἄμυναν πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἐλευθερίας του ἢ πρὸς διατήρησιν ἢ ἐπανάκτησιν τῶν θρησκευτικῶν του πεποιθήσεων ἐὰν τυχὸν ἀπωλέσθησαν αὗται ὁπωσδήποτε. Τοιαύτη εἶνε ἡ ἀπαίτησις τῆς ἀνθρωπίνης συνειδήσεως. Αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον βλέπομεν ὅτι ἀκόμη καὶ παρὰ τοῖς κατακτηταῖς τὸ ὀνόματα τὰ περισσότερον δημοφιλῆ, τὰ περισσότερον ἀγαπητά, εἶναι τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων οἱ ὁποῖοι ὑπέφερον ἢ ἀπέθανον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τόπου των καὶ ὑπὲρ τῆς θρησκείας τῶν πατέρων των. Ἐπὶ παραδείγματι κανεὶς δὲν ἐπαινεῖ τὸν Ξέρξην, ἀλλὰ ὅλοι ἐπαινοῦν τὸν Θεμιστοκλέα· κανεὶς δὲν ἐκθειάζει τὸν Ἀρταξέρξην, ἐνῷ ὅλοι δοξάζουν τὸν Λεωνίδαν· κανεὶς δὲν ἐπιδοκιμάζει τοὺς κατακτητάς, ἐνῷ ὅλοι θαυμάζουν τοὺς Μακκαβαίους. Καὶ εἰς τὴν σύγχρονον Ἱστορίαν ἔχομεν πολλά, πλεῖστα ὅσα, ζωντανὰ παραδείγματα.

Εἰς τὴν παλαιοτέραν ἐποχὴν ἐγίνοντο καὶ πόλεμοι ἔχοντες ἐλατήρια θρησκευτικά. Καὶ αὐτοὶ κρίνονται ὡς π ό λ ε μ ο ι ἀ ρ χ ῶ ν. Εἶναι ἀρκετοὶ αὐτοί, οἱ τοιούτου εἴδους πόλεμοι, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν καὶ ὡς πόλεμοι σ υ ν ε ι δ ή σ ε ω ς. Οἱ πόλεμοι τῶν Ἀρειανῶν, θυσιαζομένων δι' ἐκδοχὰς θρησκευτικάς, οἱ πόλεμοι τῶν λεγομένων Σταυροφόρων, τὸ γεγονὸς τῆς νυκτὸς τοῦ Ἁγίου Βαρθολομαίου κατὰ τὸν Αὔγουστον τοῦ ἔτους 1572, ὁπότε χιλιάδες χριστιανῶν ἐφονεύθησαν χωρὶς ἔστω καὶ τὴν παραμικρὰν δικαιολογίαν, ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀρκεταὶ ἀποδείξεις ὅτι πολλοὶ πόλεμοι εἶχον ὡς αἰτίαν λόγους θρησκευτικούς. Κάποιος συγγραφεὺς εἶχε τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀριθμήσῃ τὰ θύματα τῶν θρησκευτικῶν πολέμων ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν εἰκονομάχων μέχρι τῶν τελευταίων χρόνων καὶ εὑρίσκει, μεθ' ὅλης τῆς συντηρητικότητος, 10,318,000 ἀνθρώπους θανατωθέντας, ἀτυχῶς, διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὁποῖος παραγγέλλει εἰς τοὺς ἀνθρώπους τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους». Εἰς τὰ θύματα αὐτὰ δὲν συμπεριλαμβάνονται τὰ θύματα τῆς Ἱερᾶς Ἐξετάσεως ἡ ὁποία ἦτο τὸ αἶσχος τοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἡ ὁποία βαρύνει πολὺ βεβαίως τὴν Δυτικὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν. Ἀλλ' οἱ θρησκευτικοὶ πόλεμοι ἐξέλιπον σήμερον εὐτυχῶς, καὶ αὐτὸ εἶνε ἕν πολὺ εὐχάριστον βῆμα τῆς ἀνθρωπότητος, ἀλλ' ἦλθον εἰς τὴν θέσιν αὐτῶν, ἀτυχῶς, οἱ πόλεμοι τῶν κοινωνικῶν ἰδεῶν οἱ ὁποῖοι θὰ δοκιμάσουν πολὺ τὴν ἀνθρωπότητα ὅλην, εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον. Οἱ πόλεμοι αὐτοὶ θὰ δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν καὶ ὡς πόλεμοι ἀ ρ χ ῶ ν καὶ σ υ μ φ έ ρ ο ν τ ο ς μ α ζ ύ.

Μίαν, ἐπίσης, αἰτίαν τῶν πολέμων εὑρίσκομεν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἄνθρωπος θέλει νὰ θαυμάζῃ κάθε πρᾶγμα μέγα, ἔστω καὶ κακόν. Τὰ ἅρματα μάχης, τὰ στρατόπεδα, αἱ πολεμικαὶ μουσικαί, αἱ βρονταὶ τῶν πυροβόλων, αἱ περιγραφαί, αἱ μάχαι καὶ αἱ στρατιωτικαὶ παρελάσεις μὲ ὕμνους καὶ θουρίους ἁρπάζουν τὴν φαντασίαν καὶ ἐκπλήττουν, πολλάκις, τὴν κοινὴν γνώμην, συνολικῶς, ἐνῷ αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι κατὰ μόνας καὶ ἰδιαιτέρως ἕκαστος κατεδίκαζον, πρὸ ὀλίγου ἀκόμη, κάθε πόλεμον. Ἡ ψυχολογία τῶν ἀτόμων εἶνε, ὡς γνωστόν, διάφορος ἀπὸ τὴν ψυχολογίαν τῶν λαῶν.

Οἱ ποιηταὶ καὶ οἱ λογογράφοι εὑρίσκουν εἰς τὰς πολεμικὰς ἐκστρατείας καὶ εἰς τὰς μάχας θέμα προσφιλὲς εἰς αὐτοὺς καὶ δραματικώτατον, ἀσχέτως ἐὰν ἡ σημερινὴ ποίησις ἔστρεψεν ἀλλαχοῦ τὴν προσοχήν της· οἱ ἱστορικοὶ εὑρίσκουν ἄφθονον ὕλην εἰς τὰ στρατιωτικά· αἱ κοινωνίαι δημιουργοῦν ἀντικείμενα θαυμασμοῦ καὶ ἡ ζωγραφικὴ ἐκλέγει ἀπὸ αὐτὰς τὰ θέματά της. Δι' αὐτὸ καὶ εἴδομεν, καὶ μάλιστα τελευταίως, ἀνθρώπους σπεύδοντας ὅπου ἐξερράγη πόλεμος διὰ νὰ λάβουν μέρος εἰς αὐτόν, εἰς ἕν τῶν διαμαχομένων μερῶν ἀδιαφόρως, διὰ νὰ δείξουν ὅτι εἶναι ἄνθρωποι τῶν αἱμάτων καὶ τοῦ πολέμου, διὰ νὰ ἀκουσθοῦν καὶ διὰ νὰ δρέψουν δάφνας, αἱ ὁποῖαι βεβαίως εἶναι μεμιασμέναι.

Ἀλλ' εἶνε ἀνάγκη ἀπαραίτητος ν' ἀποβληθοῦν ὀλίγον κατ' ὀλίγον αἱ πεπλανημέναι δοξασίαι, αἱ σαθραὶ σκέψεις καὶ ἀντιλήψεις ἐκριζούμεναι ἀπὸ παντοῦ. Οἱ ποιηταὶ ἂς ἀναζητοῦν εἰς μύθους τὰ θέματα τῶν ποιητικῶν των ἔργων, ἢ ἂς ὑμνοῦν τόσους ἥρωας καὶ εὐεργέτας τῆς ἀνθρωπότητος, ἢ ἂς λαμβάνουν τὰ θέματά των ἀπὸ τὴν καθημέραν ζωήν. Οἱ ἱστορικοὶ ἂς μὴ ἱστοροῦν ξηρὰ γεγονότα, ἂς μὴ ἀναφέρουν μόνον τὴν στρατηγικὴν ἱκανότητα καὶ τὰ στρατηγήματα τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν διπλωματῶν, ἀλλ' ἂς λαμβάνουν καὶ τὸν κόπον νὰ φέρουν καὶ ὀλίγας ἠθικὰς κρίσεις καὶ σκέψεις ἐπὶ τῶν τελουμένων.

Ἐξετάζοντες μετὰ προσοχῆς τὰ αἴτια καὶ τὰ ἀποτελέσματα τοῦ πολέμου καὶ ἐμβριθῶς μελετῶντες τὰς φάσεις τοῦ τελευταίου Παγκοσμίου Πολέμου, ἀνευρίσκομεν εὐκολώτατα ὅτι πολὺ συχνὰ οἱ λαοὶ γίνονται ἁπλᾶ ὄργανα ἁρπακτικῶν καὶ φιλοδόξων ἀξιώσεων καὶ μικροφιλοτιμιῶν καὶ —τὰς περισσοτέρας φορὰς—οἰκονομικῶν συμφερόντων. Ἐὰν ἐμβαθύνωμεν δὲ εἰς τὰ αἴτια αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐπέφερον τό-

(Συνέχεια εἰς τὴν 13ην Σελίδα)

ΑΡΘΡΟΠΑΡΑΓΡΑΦΟΙ

ΚΑΙ ΜΕΤΑ ΤΟ ΠΑΣΧΑ

ΑΙ ΕΟΡΤΑΙ καὶ ἡ χαρὰ τοῦ Ἁγ. Πάσχα ἐξακολουθοῦν ἐφέτος καὶ πέραν τῆς ὡρισμένης ἡμέρας. Κατὰ πρώτην φορὰν παρετηρήθη καὶ ἐτονίσθη ἐκ μέρους καὶ Ἀμερικανικῶν ἐφημερίδων μεγάλου κύρους ὅτι τὸ πνεῦμα τῆς Ἑορτῆς τοῦ Πάσχα ἐξηκολούθησε καὶ κατὰ τὰς παρελθούσας δύο ἑβδομάδας. Εἰς τοὺς πλείστους τῶν Ἐπισκοπελιανῶν, τῶν Πρεσβυτεριανῶν, τῶν Μεθοδιστικῶν καὶ ἄλλων Ναῶν ἐπανελήφθησαν τὰ Τροπάρια καὶ οἱ μουσικοὶ ὕμνοι, οἱ σχετικοὶ μὲ τὴν Μεγάλην Ἑορτὴν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, οἱ πλεῖστοι δὲ τῶν Ραδιοφωνικῶν Σταθμῶν μετέδωκαν, διὰ τοῦ ἀέρος, προγράμματα τὰ ὁποῖα εἶχον σχέσιν μὲ τὴν Πασχαλινὴν Ἑορτήν, ἐνῷ ἐξ ἄλλου πολλαὶ ἐφημερίδες Ἀγγλόγλωσσοι ἀφιέρωσαν στήλας ὁλοκλήρους δι' αὐτήν. Αὐτὰ ὅλα καὶ τὸ γενονὸς ὅτι πλεῖστοι Ἀμερικανοὶ Κληρικοὶ Ἀνώτεροι, παρηκολούθησαν καὶ τὰς τελετὰς τοῦ Πάσχα τῶν Ὀρθοδόξων Ναῶν, δεικνύουν ὅτι, ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ, κατανοεῖται ἡ μεγάλη καὶ ἐξαιρετικὴ σημασία τὴν ὁποίαν ἔχει διὰ τὸν χριστιανισμὸν ὁλόκληρον ἡ Ἑορτὴ αὐτὴ τῶν Ἑορτῶν, ἀποτελοῦσα τὸ ΚΕΝΤΡΟΝ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας. Τὸ Πάσχα εἶνε ἡ θεμελιώδης Ἑορτὴ καὶ πολὺ δικαίως τὸ πνεῦμα τῆς Ἑορτῆς αὐτῆς θὰ ἔπρεπε νὰ διακρατῆται πάντοτε καὶ ἀπὸ πάντας.

— ✤ —

Η ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΗ ΔΙΑΚΟΝΙΑ

ΜΙΑ ἐξόχως συγκινητικὴ ἐργασία ἐπιτελεῖται ἀπό τινος ἐν τῇ Ἑλλάδι μας μὲ κέντρον τὴν περίδοξον πόλιν τῶν Ἀθηνῶν. Ὁ ὀργανωθεὶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ἐν συνεννοήσει καὶ μετὰ τῆς Σ. Κυβερνήσεως, Ἱερὸς Θεσμός, ὁ γνωστὸς ὡς «Ἀποστολικὴ Διακονία», προσφέρει θετικωτάτας ὑπηρεσίας, καίτοι ἀκόμη εὑρίσκεται εἰς τὸ προοίμιον τοῦ ἔργου της. Οἱ ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Θεσμοῦ τούτου θερμουργοὶ Ἱεράρχαι εἶναι μία ἐγγύησις ὅτι τὸ ὡραῖον αὐτὸ ἔργον θὰ δίδῃ τοὺς γλυκυτέρους πάντοτε καρπούς. Διότι ἡ κίνησις αὐτὴ εἶνε ἐκ τῶν κινήσεων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἀνάγουν τὴν ἀρχὴν αὐτῶν μέχρι τῆς πολιᾶς ἀρχαιότητος τοῦ χριστιανισμοῦ. Σκοπὸς τῆς «Ἀποστολικῆς Διακονίας» εἶνε νὰ μορφώσῃ, ἐξυψώσῃ καὶ ἀναγεννήσῃ τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου, νὰ ἱδρύσῃ αἰθούσας διαλέξεων, βιβλιοθηκῶν, νὰ τονώσῃ τὸ κήρυγμα,, νὰ διοργανώσῃ ἐκδρομὰς εἰς τόπους χριστιανικῶν ἀρχαιοτήτων, παιδικὸν κινηματόγραφον διὰ τῆς προβολῆς μορφωτικῶν μόνον εἰκόνων, νὰ συστήσῃ λαϊκὰ ἰατρεῖα καὶ ἐκκλησιαστικὰ νοσοκομεῖα, νὰ ἐκδώσῃ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία καὶ θρησκευτικὰ Ἡμερολόγια καί, ἐν γένει, νὰ στερεοποιήσῃ τὰς ἀρχὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ εἰς κάθε ὁμογενῆ. Ἀπὸ τοὺς θαυμασίους αὐτοὺς σκοποὺς καὶ ἕνας μόνον ἐὰν ἐπιτευχθῇ, τὸ ἔργον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐπέτυχε πλήρως. Ἀλλ' ἐὰν κρίνωμεν ἀπὸ τὰ μέχρι τοῦδε ἐμφανισθέντα ἔργα της, δὲν ὑπάρχει οὐδ' ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία ὅτι τὸ ὅλον ἔργον ἐτέθη ἤδη ἐπὶ τοιούτων στερεῶν βάσεων ὥστε ἡ ἐπιτυχία νὰ εἶνε ἐξησφαλισμένη εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τοῦ ὡραίου αὐτοῦ θεσμοῦ.

ΑΠΟ ΜΙΑΝ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΝ

ΕΙΣ καθημερινὴν ἐφημερίδα τῆς βιομηχανικῆς πόλεως R. τῆς Πεννσυλβανίας, ἐδημοσιεύθη ὅτι εἰς τὴν πόλιν ἐκείνην ὑπεβλήθη εἰς τοὺς νέους καὶ τὰς νεάνιδας ἔντυπος κατάλογος ἐρωτημάτων εἰς τὰ ὁποῖα αἱ ἀπαντήσεις ἦσαν πολὺ ἐνθαρρυντικαὶ ἀναλόγως μάλιστα μὲ τὴν ἐποχήν. Οἱ νέοι καὶ αἱ νεάνιδες, ἡλικίας μεταξὺ 13 ἕως 24 ἐτῶν, ἔδειξαν ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον εἰς τὸ νὰ ἐκδηλώσουν τὰς προσωπικάς των πεποιθήσεις καὶ τὴν στάσιν των σχετικῶς μὲ τὰ διάφορα φλέγοντα κοινωνικὰ ζητήματα. Αἱ δοθεῖσαι ἀπαντήσεις ἀπέδειξαν ὅτι ἡ πλειονότης τῶν νέων καὶ νεανίδων τῆς πόλεως ἐκείνης παραδέχονται ὅτι αἱ χριστιανικαὶ ἀρχαὶ καὶ τὰ χριστιανικὰ ἰδεώδη εἶναι ἐφαρμόσιμα καὶ εἰς τὸν σημερινὸν βίον, ὅτι πιστεύουν εἰς τὸν ἐκκλησιαστικὸν γάμον καὶ ἀντιτίθενται εἰς τὸ διαζύγιον, ὅτι εἶναι ἐναντίον τῆς ποτοποσίας καὶ τοῦ καπνίσματος τῶν κυριῶν καὶ τῶν δεσποινίδων, ὅτι προτιμοῦν νὰ τεθοῦν τὰ κέντρα ἀναψυχῆς καὶ ὑγιεινῶν ἀναπαύσεων ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅτι τάσσονται κατὰ τῆς διακρίσεως τῶν φυλῶν καὶ ὅτι εἶνε ὑπὲρ παγκοσμίου εἰρήνης καὶ συναδελφώσεως τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν λαῶν. Βεβαίως αἱ ἀπαντήσεις αὐταὶ τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων προέρχονται κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀπὸ τὴν διδασκαλίαν τὴν ὁποίαν λαμβάνουν εἰς τὰ Κυριακὰ Σχολεῖα. Ἀλλ' ἀναμφιβόλως ἐκπηγάζουν καὶ ἀπὸ τὸ περιβάλλον τῶν οἰκογενειῶν των. Πόσον ὡραῖον θὰ ἦτο ἐὰν αἱ σκέψεις τῆς νεολαίας τῆς πόλεως τῆς Πεννσυλβανίας ἦσαν σκέψεις καὶ ὅλων τῶν ἄλλων πόλεων τῆς Φιλοξένου αὐτῆς Χώρας.

— ✤ —

ΙΕΡΑΤΙΚΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΚΑΙ ΕΝ ΙΝΔΟΚΙΝΑ

ΘΑ ἐκπλαγῇ ἴσως κανεὶς ἂν μάθῃ ὅτι σήμερον ὑπάρχουν ἐν Κίνᾳ, Ἰαπωνίᾳ καὶ Ἰνδοκίνᾳ 34 Καθολικὰ Σεμινάρια εἰς τὰ ὁποῖα σπουδάζουν 15,268 νεαροὶ Ἰθαγενεῖς, ὑποψήφιοι διὰ τὸ Ἱερατικὸν Στάδιον. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ σπουδασταὶ εἰς τὰς οἰκείας Ἱερατικὰς αὐτὰς Σχολὰς καταρτίζονται διὰ τὸ Ἱερατικὸν στάδιον εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ἰδικήν των καὶ σύμφωνα μὲ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ τόπου των. Ἡ τροφή των, ἡ ἐνδυμασία των, τὰ δίδακτρά των καὶ γενικῶς, ὅλα τὰ ἔξοδά των καταβάλλονται γενναιοπαρόχως ἀπὸ τὸ εἰδικὸν ταμεῖον τῶν Ἱεραποστολῶν εἰς τὸ ὁποῖον τόσον προθύμως, τόσον γενναιοδώρως καὶ τόσον συστηματικῶς συνεισφέρουν πάντοτε οἱ λαϊκοὶ Καθολικοὶ πάσης τάξεως καὶ πάσης ἡλικίας, ὅπως ὅλοι μας γνωρίζομεν, ἐνισχύοντες πάντοτε τὸ κέντρον των διὰ νὰ δύναται τοῦτο νὰ ἐργάζηται καὶ διὰ σκοποὺς γενικωτέρους. Ἐμποτιζόμενοι οἱ νεαροὶ αὐτοὶ φοιτηταὶ εἰς τὰς διδασκαλίας καὶ τὰς διατάξεις τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας θὰ ἐξέλθουν μεθαύριον ἀπὸ τὰ θρανία τῶν Καθολικῶν ἐκείνων σχολῶν μὲ τὸν μεγαλύτερον ζῆλον καὶ μὲ τὸν μεγαλύτερον φανατισμὸν τὸν ὁποῖον συνήθως ἀποκτοῦν οἱ νέοι προσήλυτοι. Καὶ οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι οἱ νέοι ἐκεῖνοι προσήλυτοι, φανατισμένοι εἰς τὸ ἀκρότατον σημεῖον, θὰ φροντίσουν νὰ μεταδώσουν τὰς διδασκαλίας τῆς Παπικῆς Ἐκκλησίας εἰς τοὺς πατριώτας των μὲ τὸν ἀποτελεσματικώτερον τρόπον. Ἀσφαλῶς ὀφείλομεν καὶ ἡμεῖς ὅλοι μας νὰ ἐνισχύωμεν τὴν Ἐκκλ)κήν μας Ἀρχὴν ὁσάκις αὕτη ζητεῖ ἐνισχύσεις διὰ σκοποὺς γενικωτέρους.

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜ. ΠΟΛΥΖΩΙΔΟΥ

Ο ΑΜΒΩΝ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΡΙΑΚΗΝ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ

ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑΙ ΜΑΣ

Πῶς θὰ δώσωμεν εὐκαιρίαν εἰς τὸν Χριστόν;—Ἐμπιστευόμενοι πρὸς Αὐτόν.—Ἡ ὁριάλη ποὺ δὲν γεμίζει ἐνῷ τὸ νερὸ τρέχει ἀδιακόπως ἀπὸ ἐπάνω της.—Ὁ καλλιτέχνης καὶ ὁ πλοίαρχος.—Στενοχωρίαι δι' ἐνδεχομένην ἀργοπορίαν.—Ὑποτίμησις τῶν δυνάμεών μας.—Δοκιμή.—Λαϊκὴ παράδοσις τῆς πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ μεταξὺ τῶν σημερινῶν Ἀράβων τῆς Σαμαρείας.

«Δεῦτε ἴδετε ἄνθρωπον, ὃς εἶπέ μοι πάντα ὅσα ἐποίησα· μήτι Οὗτός ἐστιν ὁ Χριστός». (Ἰωάν. 4,29)

ΑΠΟ ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ ΤΗΣ ΣΑΜΑΡΕΙΤΙΔΟΣ

Ἦσαν αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ Νοεμβρίου τοῦ διὰ τὸν γράφοντα ἀλησμονήτου ἔτους 1926 ὅτε κατὰ πρῶτον περιειργάσθη οὗτος τὸ περιλάλητον πηγάδι τοῦ Ἰακὼβ περὶ τοῦ ὁποίου ὁμιλεῖ ἡ γνωστὴ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τῆς Σαμαρείτιδος. Καὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ μὴ ἐνθυμηθῇ τὰς ἐπιγραμματικὰς ἐκείνας φράσεις ποὺ ὁ Χριστὸς καθήσας, ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας, κατόπιν μακρᾶς ὁδοιπορίας, περὶ τὸ στόμιον τοῦ πηγαδιοῦ ἐκείνου, εἶπε πρὸς τὴν Σαμαρείτιδα:—«Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.»

Τὸ ἴδιον ἐκεῖνο πηγάδι ὑπάρχει σήμερον ἐν μέσῳ ἱεροῦ προσκυνήματος καὶ ὑποδεικνύει εἰς τοὺς ἀνθρώπους ὅτι ὀφείλουν οὗτοι νὰ δώσουν εἰς τὸν Χριστὸν μίαν εὐκαιρίαν νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ζωήν των ὅλην καὶ νὰ γίνουν «ἀληθινοὶ προσκυνηταὶ» τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνο ποὺ ἐζητοῦσεν ἡ Σαμαρεῖτις ἦτο μία εὐκαιρία καὶ μόλις τῆς ἐδόθη δὲν τὴν ἀφῆκεν ἀνεκμετάλλευτον. Ὄχι μόνον αὐτὴ ἐπωφελήθη, ἀλλὰ συνετέλεσεν ὥστε 'ἐκ τῆς πόλεως ἐκείνης πολλοὶ τῶν Σαμαρειτῶν ἐπίστευσαν εἰς τὸν Χριστὸν διὰ τὸν λόγον τῆς γυναικὸς μαρτυρούσης.»

Ἀλλὰ πῶς θὰ δώσωμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον εἰς τὸν Χριστὸν μίαν εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἀλλάξῃ τὰς ψυχάς μας καὶ νὰ μᾶς κάμῃ «ἀληθινοὺς προσκυνητάς» Του; Ἰδοὺ παρακάτω αἱ ἀπαντήσεις εἰς τὸ ἐρώτημα, τὸ ὁποῖον θὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ.

ΠΩΣ ΘΑ ΔΩΣΩΜΕΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑΝ ΕΙΣ ΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΝ;

α'.—Ἐμπιστευόμενοι εἰς αὐτὸν

Ἡ ἐμπιστοσύνη ἀνοίγει τὴν ψυχὴν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν Χριστόν. Εἶνε τὸ μέσον, διὰ τοῦ ὁποίου μᾶς στέλλονται αἱ οὐράνιοι εὐλογίαι. Εἶναι κλῖμαξ διὰ τῆς ὁποίας οἱ Ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ καταβαίνουν βοηθοὶ πρὸς τὸν ἄνθρωπον. Ἡ ἐμπιστοσύνη εἶνε ἐκείνη, ποὺ δίδει εἰς τὸν Χριστὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιδράσῃ ἐπὶ τῆς ζωῆς μας καὶ νὰ τὴν κάμῃ ἀληθινὴν ζωήν.

Τὸ ν' ἀπομακρυνώμεθα ἀπὸ τὸν Χριστὸν μὲ δυσπιστίαν εἶνε ὡσὰν νὰ κλείωμεν ἑρμητικῶς τὰ αὐτιά μας μὲ βαμβάκι οὕτως ὥστε κανέναν ἦχον νὰ μὴ ἠμποροῦμε νὰ ἀκούωμεν. Εἶνε ὡσὰν νὰ βάζωμεν ἕνα χονδρὸν ἐπίδεσμον ἐπάνω εἰς τὰ μάτια μας οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἠμποροῦμε νὰ ἰδοῦμε καμμίαν ἀκτῖνα οὔτε τῆς ἀνατολῆς οὔτε τῆς δύσεως. Ἡ ζωή, τὸ φῶς, τὸ ἄσμα ὑπάρχουν παντοῦ· ἀλλ' ἡμεῖς τὰ ἀποκλείομεν ἐπιμόνως· δὲν τοὺς δίδομεν μιὰν εὐκαιρίαν.

Διδακτικαὶ Εἰκόνες. — Φιάλη.

Μιὰ διδακτικὴ εἰκὼν ποὺ εἶδα εἰς κάποιαν πόλιν ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν μου τὴν στιγμὴν αὐτήν:—Παριστάνει ἀνθρώπινον χέρι, ποὺ βαστᾷ φιάλην ἀδειανήν. Ἡ φιάλη εἶνε κάτω ἀκριβῶς ἀπὸ μιὰν πηγήν. Τὰ νερὰ τρέχουν διαρκῶς ἐπάνω εἰς τὴν φιάλην, ἀλλ' ἡ φιάλη μένει πάντα ἀδειανή. Κάτωθεν τῆς εἰκόνος ὑπάρχει ἡ ἐρώτησις:—«Διατὶ δὲν γεμίζει ἡ φιάλη αὐτή;» Ὁ λόγος εἶνε ἁπλούστατος. Ἡ φιάλη εἶνε καλὰ κλεισμένη μὲ φελόν. Δὲν ἔχει εὐκαιρίαν νὰ γεμίσῃ. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην. Δι' αὐτῆς καὶ μόνης ἡ ζωὴ τοῦ Θεοῦ εἰσρέει εἰς τὴν ψυχήν μας.

Πορτραῖτο

Ὑποθέσατε ὅτι θέλομεν νὰ κάμωμεν τὸ πορτραῖτό μας. Ἐπισκεπτόμεθα ἕνα καλλιτέχνην. Μᾶς λέγει ὅτι ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ζωγραφίσῃ ἐὰν πηγαίνωμεν καθημερινῶς εἰς αὐτὸν ἐπὶ μερικὰς φοράς. Ἀμέσως ὑπακούομεν, διότι ξεύρομεν ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ μᾶς ζωγραφίσῃ ἐὰν δὲν τοῦ δώσωμεν εὐκαιρίαν.

Πλοίαρχος

Ἐρωτῶμεν ἕνα πλοίαρχον ἀτμοπλοίου ἐὰν εἰμπορῇ νὰ μᾶς φέρῃ εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ Ὠκεανοῦ. Μᾶς λέγει ὅτι εἰμπορεῖ ἐὰν ἐμπιστευθῶμεν εἰς αὐτόν. Ἀμέσως συμμορφωνόμεθα, διότι ξεύρομεν ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ διαπλεύσωμεν τὸν Ὠκεανὸν ἐὰν δὲν ἐμπιστευθῶμεν εἰς τὸν πλοίαρχον.

Ἀλλά.....

Ἀλλὰ πόσον παράδοξοι εἴμεθα μὴ θέλοντες νὰ δώσωμεν εἰς τὸν Χριστὸν εἰς ζητήματα αἰωνιότητος τὴν ἰδίαν ἀκριβῶς εὐκαιρίαν ποὺ δίδομεν πρὸς ἀνθρώπους διὰ ζητήματα κοσμικά! Ὑπάρχει ὅμως εἰκών,—ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ—ποὺ πρέπει νὰ ζωγραφισθῇ μέσα μας. Ὁ Χριστὸς εἰμπορεῖ νὰ τὴν ζωγραφίσῃ ἐὰν Τοῦ δώσωμεν μιὰν εὐκαιρίαν. Ὑπάρχει ὁδοιπορία διὰ τὴν ἄγνωστον ἄβυσσον τῆς αἰωνιότητος. Καὶ ὁ μόνος ἀσφαλὴς πιλότος εἶνε ὁ Χριστός ἐὰν Τοῦ δώσωμεν μιὰν πρὸς τοῦτο εὐκαιρίαν. Ἂς δώσωμεν λοιπὸν τὸν ἑαυτόν μας εἰς ἐκεῖνον. Ἂς Τὸν ἐμπιστευθῶμεν. Ἂς Τοῦ δώσωμεν μιὰν εὐκαιρίαν. Ἔχομεν πολλὰ νὰ ὠφεληθῶμεν.

β'.—Μὴ στενοχωρούμενοι δι' ἐνδεχομένην ἀργοπορίαν

Ἀλλ' ἐκτὸς τῆς ἐμπιστοσύνης ὀφείλομεν νὰ δεικνύομεν καὶ ἀπεριόριστον ὑπομονὴν εἰς ἐνδεχομένην ἀργοπορίαν. Πέρνει καιρὸν νὰ γίνῃ ψωμὶ τὸ σιτάρι. Ἑτοιμάζεται πρῶτον ἡ γῆ· κατόπιν ρίπτεται ὁ σπόρος· κατόπιν καταρτίζεται τὸ στάχυ καὶ ἐπὶ τέλους, παρουσιάζεται τὸ σιτάρι. Ὅλα αὐτὰ πέρνουν καιρόν. Ἀροτριοῦμεν, σπείρομεν, περιμένομεν καὶ ἐμπιστευόμεθα. Δίδομεν ὥστε εἰς τὸν Χριστὸν μιὰν εὐκαιρίαν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς.

Τὴν θεωρίαν αὐτὴν ἔχει συμφέρον ὁ Χριστιανὸς νὰ ἐφαρμόζῃ καὶ εἰς τὰ ζητήματα τῆς ζωῆς του. Ὑποθέσατε ὅτι ἔχομεν συγγενῆ ποὺ περνᾶ βίον κακόν. Παρακαλοῦμεν τὸν Χριστὸν δι' αὐτὸν ἐπὶ μῆνας, ἐπὶ ἔτη καὶ παρατηροῦμεν ὅτι ὁ ἄσωτος αὐτὸς συγγενής μας δὲν σωφρονίζεται. Στενοχωρούμεθα τότε καὶ λέγομεν διατὶ ὁ Θεὸς δὲν τοῦ βάζει γνῶσιν ἀμέσως. Λησμονοῦμεν ὅμως ὅτι καμμία ψυχὴ δὲν εἰσέρχεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ «σπρώχνοντας»

τρόπον τινά, χωρὶς τὴν ἰδίαν της θέλησιν. Ἡμεῖς τὸν ἄνθρωπόν μας ἐκεῖνον τὸν συνεβουλεύσαμεν, τὸν παρεκαλέσαμεν ἐπὶ ἑβδομάδας, ἐπὶ μῆνας, ἐπὶ ἔτη. Καὶ τώρα θέλομεν ἀπὸ τὸν Θεὸν νὰ τὸν μεταστρέψῃ, εἰ δυνατόν, εἰς μίαν στιγμήν, χωρὶς νὰ τοῦ δώσωμεν μιὰν εὐκαιρίαν.

γ΄.—Μὴ ὑποτιμῶντες τὰς δυνάμεις μας

Ὁ Θεὸς ἔδωκεν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους διάφορα προσόντα. Ἐὰν ὁ καθεὶς ἐξετάσῃ καλὰ τὸν ἑαυτόν του, θὰ ἰδῇ πῶς ἔχει κάποιο δώρημα «ἄνωθεν καταβαῖνον ἐκ τοῦ Πατρὸς τῶν Φώτων.» Καὶ αὐτὸ τὸ δώρημα, αὐτὸ τὸ προσόν, ὀφείλει ὁ ἄνθρωπος νὰ τὸ χρησιμοποιῇ, νὰ τὸ ἔχῃ πάντοτε πρόχειρον διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Μωϋσῆς μὲ τὸν δισταγμὸν καὶ τὴν βραδυγλωσσίαν του, ἐφαίνετο ἓν ἀδύνατον ὄργανον. Ἀλλ' ἔδωκεν εἰς τὸν Θεὸν μιὰν εὐκαιρίαν. Καὶ ὁ Θεὸς τὸν ἀνύψωσεν εἰς Νομοθέτην καὶ ὁδηγὸν τοῦ λαοῦ Του. Ὁ Δαβὶδ δὲν ἦτο παρὰ ἕνας ἁπλοῦς ποιμὴν ριγμένος εἰς ἀφάνειαν· ἀλλ' ἔδωκεν εἰς τὸν Θεὸν μιὰν εὐκαιρίαν καὶ ὁ Θεὸς τὸν ἀνύψωσεν εἰς ἕνα θρόνον. Ἑπτὰ κατακουρασμένοι ἁλιεῖς εἶχον κοπιάσει καθ' ὅλην τὴν νύκτα εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας καὶ δὲν ἔκαμον τίποτε· ἀλλ' ὅταν ὁ Θεάνθρωπος τοῖς εἶπε «ρίψατε τὰ δίκτυα εἰς τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ πλοίου», ἔδωκαν εἰς Αὐτὸν μιὰν εὐκαιρίαν καὶ τὸ ψάρευμα ἦτο τόσον πολὺ ὅσον οὐδέποτε ἄλλοτε.

δ΄.—Δοκιμάζοντες

Ἕως τώρα ἐδώκαμεν εὐκαιρίαν εἰς τὰς ἡδονάς. Τί ἐκαταλάβομεν; Ἐδώκαμεν εὐκαιρίαν εἰς τὴν φιλοδοξίαν. Τί ἐκερδίσαμεν; Ἐδώκαμεν εὐκαιρίαν εἰς τὸν πλουτισμόν. Τί ἀπεκτήσαμεν; τίποτε. Ἂς ἀποφασίσωμεν τότε νὰ δώσωμεν μίαν εὐκαιρίαν καὶ εἰς τὸν Χριστὸν καί, ὡρισμένως, θὰ ὠφεληθῶμεν τὰ μέγιστα ἀπὸ τὴν ἀποφασίν μας αὐτήν. Θὰ ζήσωμεν ζωὴν πνευματικωτέραν, ζωὴν γεμάτην ἀπὸ θάρρος καὶ ἐλπίδα, διότι Αὐτὸς Οὗτος ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἶπε· «ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει ἐν τῇ σκοτίᾳ» (Ἰωάννης 12,35). Θὰ ἀντλήσωμεν τὰς μεγαλυτέρας δυνάμεις διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν ζωὴν αὐτήν.

ΛΑΪΚΗ ΠΑΡΑΔΟΣΙΣ

Στρέψατε τώρα τὴν προσοχήν σας, ἀγαπημένοι μου ἀναγνῶσται, πρὸς τὸ πηγάδι τῆς Σαμαρείτιδος ποὺ κεῖται εἰς τὰ περίχωρα τῆς Σιχέμ. Τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο ἐπεισόδιον ἀποτελεῖ τὸ μεγαλύτερον κήρυγμα. Ὁ δυνατώτερος ἄμβων ἐστήθηκε γύρω ἀπὸ τὸ στόμιον τοῦ πηγαδιοῦ ἐκείνου, τὴν ἱστορικὴν καταγωγὴν τοῦ ὁποίου διασώζουν καὶ οἱ σημερινοὶ ἀκόμη Ἄραβες τῶν περιχώρων ἐκείνων. Ἡ Σαμαρεῖτις ἔδωκεν εἰς τὸν ἑαυτόν της καὶ εἰς τὸν Χριστὸν μιὰν εὐκαιρίαν. Θὰ θελήσωμεν νὰ κάμωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον;

Λέγει ἡ Λαϊκὴ παράδοσις εἰς τὴν Σαμάρειαν ὅλην, πῶς ἀπὸ τὸ περιλάλητον ἐκεῖνο πηγάδι βγαίνει ὑπόκωφος γλυκὺς συνηχισμός. Λέγουν πῶς περὶ τὴν μεσημβρίαν μιὰ μυστική, γλυκειὰ φωνὴ ἀκούεται κάθε ἡμέραν γύρω ἀπὸ τὸ πηγάδι ἐκεῖνο τοῦ Ἰακὼβ ὅπου ἔλαβε χώραν ἡ ὡραία ἐκείνη στιχομυθία μεταξὺ τοῦ Χριστοῦ μας, τῆς Σαμαρείτιδος καὶ τῶν μαθητῶν. Εἶνε ἡ περίφημος Ἁγία διδασκαλία ποὺ ἐδίδαξεν ὁ Χριστός, καὶ τὴν ὁποίαν ἐπαναλαμβάνουν καὶ ἡ ἠχὼ καὶ οἱ αἰῶνες:—

«Πνεῦμα ὁ Θεὸς καὶ τοὺς
προσκυνοῦντας αὐτὸν ἐν πνεύματι
καὶ ἀληθείᾳ δεῖ προσκυνεῖν.»

Ἀρχιμ. Γερμ. Πολυζωΐδου

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΛΕΠΡΟΙ

Ἐὰν ἀνοίξωμεν ἕν ὁποιοδήποτε ἰατρικὸν λεξικὸν καὶ ζητήσωμεν τὴν λέξιν «λέπρα» θὰ ἴδωμεν ὅτι τὰ αἴτια, τὰ προκαλοῦντα τὴν δερματικὴν αὐτὴν τρομερὰν ἀσθένειαν δὲν εἶνε ἐπακριβῶς γνωστά. Θὰ ἴδωμεν ὅμως ὅτι τὰ συμπτώματα καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς εἶνε πολὺ ἄσχημα καὶ πολὺ θλιβερά. Ἡ σημερινὴ ἐν τούτοις ἰατρικὴ Ἐπιστήμη δὲν κατώρθωσε, παρ' ὅλα τὰ φῶτά της καὶ παρ' ὅλας τὰς εὐκολίας καὶ τὰ μέσα της, νὰ κάμῃ καὶ μεγάλα βήματα εἰς τὸ σημεῖον αὐτό. Καὶ εἶνε εὔκολον νὰ πεισθῶμεν περὶ τούτου ἐὰν συμβουλευθῶμεν ἕνα, ὁποιονδήποτε, θρησκεύοντα καλὸν ἰατρόν.

Δύο κεφάλαια, τὸ 13ον καὶ τὸ 14ον τοῦ Λευϊτικοῦ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, εἶναι ἀφιερωμένα εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς ἀσθενείας τῆς λέπρας καὶ τῶν τύπων καὶ τελετῶν μετὰ τὸν καθαρισμὸν αὐτῆς. Ἰδιαιτέρως εἰς τὸ 46ον ἐδάφιον τοῦ 13ου κεφαλαίου τοῦ Λευϊτικοῦ ἀναφέρονται ἐπὶ λέξει: «πάσας τὰς ἡμέρας, ὅσας ἐὰν ᾖ ἐπ' αὐτὸν ἡ λέπρα, κεχωρισμένος καθήσεται· ἔξω τῆς παρεμβολῆς αὐτοῦ ἔσται ἡ διατριβή». Ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἶνε εὔκολον νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι κατὰ τὴν παλαιὰν ἐποχὴν ἐνεποίει φρίκην ἡ ἀσθένεια αὐτὴ καὶ ἐθεωρεῖτο ὡς τοῦτ' αὐτὸ μεγάλη συμφορά. Ἐὰν δὲ ἔπειτα ἀπὸ πειράματα πολλὰ πολλῶν ἑκατοντάδων ἐτῶν πλήρης θεραπεία τῆς ἀσθενείας αὐτῆς θεωρεῖται καὶ σήμερον ἀκόμη ἀμφίβολος, δικαιότατα τὰ θαύματα τῆς ἰατρείας τῶν λεπρῶν ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ ἐθεωρήθησαν ὡς ἐ ξ α ι ρ ε τ ι κ ῆ ς σημασίας καὶ ὁλοφάνερος ἀπόδειξις τῆς δυνάμεώς Του.

Ὁ λεπρός, ὅταν προχωρήσῃ μάλιστα ἡ ἀσθένεια, εἶνε ζωντανὸς νεκρός. Αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς του πίπτουν, τὰ μάτια του, ἡ μύτη του καὶ ἡ γλῶσσά του σιγὰ-σιγὰ καταπίπτουν, τὰ οὐλά του ἀπορροφῶνται καὶ τὰ δόντια του ἐξαφανίζονται, οἱ φθόγγοι βγαίνουν ἀπὸ τὸν λάρυγγά του ὑπόκωφοι, διότι ὁ οὐρανίσκος του χαλαρώνεται, οἱ ὄνυχές του μαλακώνουν καὶ πίπτουν, οἱ δάκτυλοί του ἀπαρθρώνονται. Χαρακτηριστικώτατα καὶ εἰς τὸ 14ον κεφάλαιον τοῦ Ζαχαρίου περιγράφονται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀσθενείας αὐτῆς: «Τακήσονται αἱ σάρκες τῶν λεπρῶν καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ρυήσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακήσεται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν».

Πρέπει νὰ ἰδῇ κανεὶς τὰς ἀτρίχους, τὰς ἀμμάτους, τὰς δυστυχεῖς, τὰς τέως ἐκείνας ἀνθρωπίνους ὑπάρξεις διὰ νὰ ἐννοήσῃ ὁποίαν ἀγάπην, ὁποίαν εὐσπλαγχνίαν, ὁποίαν συμπάθειαν ἐ ξ ε δ ή λ ω ν ε ν ὁ Ἰησοῦς Χριστός, ὅταν ἐπλησίαζε τοὺς λεπρούς. Καὶ μόνον αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα, τὸ ὅτι δηλαδὴ ἐπήγαινε πρὸς αὐτοὺς μὲ τόσην λεπτότητα καὶ ἀγάπην, θὰ ἔπρεπε νὰ πείσῃ πολλοὺς ἀντιπάλους τοῦ Χριστιανισμοῦ νὰ πιστεύσουν εἰς τὴν Θεότητά Του. Διότι κανεὶς ἄνθρωπος δὲν θὰ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ ἔλθῃ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἰς ἐπαφὴν μὲ ἄνθρωπον ὑποφέροντα ἀπὸ μίαν τοιαύτην ἀσθένειαν, ἐὰν μάλιστα ἦτο αὐτὴ προχωρημένη.

Ἂς ἔλθωμεν τώρα εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην καὶ ἂς μελετήσωμεν, ἔστω πρὸς στιγμήν, τὰ σχετικὰ μέρη ποὺ γράφουν περὶ τῶν λεπρῶν. Οἱ Εὐαγγελισταὶ Ματθαῖος (κεφάλαιον 8), Μάρκος (κεφ. 1ον) καὶ Λουκᾶς (κεφ. 17ον) ἀναγράφουν τὰ περὶ λεπρῶν θαύματα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ Ματθαῖος λέγει:—«Καὶ ἰ δ ο ὺ λεπρὸς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτὸν λέγων: «Κύριε, ἐὰν θέλῃς δύνασαι νὰ μὲ καθαρίσῃς». Δυνατώτερον ἴσως παράδειγμα πίστεως πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ

Ἰησοῦ δὲν θὰ ἠμποροῦσε νὰ προβληθῇ. Ἡ θεραπεία ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν καλὴν θέλησιν τοῦ Ἰησοῦ. Διότι ὁ λεπρὸς δὲν ἔχει οὔτε κἂν ἀμφιβολίαν περὶ τῆς θεραπευτικῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ, ἐφ' ὅσον ζητεῖ ἀπὸ Αὐτὸν **ν ὰ θ ε λ ή σ ῃ μ ό ν ο ν.**

Ἀλλ' αἱ λέξεις τοῦ λεπροῦ αὐτοῦ δὲν ἀποκαλύπτουν μόνον τὴν ἀναμφισβήτητον πίστιν του. Φανερώνουν καὶ ἄλλας ἀρίστας ψυχικὰς διαθέσεις, ταπεινότητα, ὑπομονήν, μετριοφροσύνην καί, **π ρ ὸ π α ν τ ὸ ς**, ἀπόλυτον ὑποταγὴν καὶ συμμόρφωσιν πρὸς ὅ,τι δήποτε θὰ ἤθελεν ἀποφασίσει ὁ Σωτὴρ Χριστὸς περὶ τῆς ἀσθενείας του. Ὅθεν ἐννοεῖται ὅτι ὁ λεπρὸς ἐπίστευεν ὅτι ὁ Χριστὸς ἦτο Θεός.

Ἀμέσως παρακάτω, εἰς τὸ ἴδιον κεφάλαιον, ἀναγινώσκομεν:—«καὶ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ὁ Ἰησοῦς ἤγγισε τὸν λεπρὸν λέγων· θέλω, καθαρίσθητι· καὶ εὐθὺς ἐκαθαρίσθη ἡ λέπρα αὐτοῦ.» Διὰ μιᾶς ἁπλῆς ἐκδηλώσεως τῆς θελήσεως τοῦ Ἰησοῦ βλέπομεν ὅτι τὸ θαῦμα τῆς θεραπείας τῆς λέπρας εἶχεν ἐπιτελεσθῇ πλήρως. Πέραν πάσης ἀμφιβολίας ἐξεδηλώθη καὶ πάλιν, ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως βλέπομεν καὶ ὅπως ρητῶς σημειώνεται τοῦτο εἰς τὴν σχετικὴν ἀφήγησιν τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ.

Ἂς προσέξωμεν τώρα τί εἶπε ὁ Χριστὸς ἀμέσως μετὰ τὴν πλήρη θεραπείαν πρὸς τὸν θεραπευθέντα:—«πρόσεχε μὴ εἴπῃς τοῦτο εἰς μηδένα· ἀλλ' ἐκεῖνος», ὅπως ἀναφέρει ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος, «ἐξελθὼν ἤρχισε νὰ κηρύττῃ πολλὰ καὶ νὰ διαφημίζῃ τὸν λόγον, ὥστε πλέον δὲν ἠδύνατο αὐτὸς νὰ εἰσέλθῃ φανερὰ εἰς πόλιν, ἀλλ' ἦτο ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις». Ὁ Χριστὸς ἤθελε νὰ ἀποφύγῃ τὰς θορυβώδεις ἐπιδείξεις καὶ τοὺς συναγερμοὺς τοῦ πλήθους. Δὲν ἤθελεν, ἐξ ἄλλου, νὰ δώσῃ ἀφορμὴν εἰς τὸ νὰ ὑποκινηθοῦν αἱ ἰδέαι περὶ ἐπιγείου Του Βασιλείου τὰς ὁποίας ἔτρεφον οἱ σύγχρονοί Του, ὅπως γνωρίζομεν.

Εἰς τὸ 6ον κεφάλαιον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου ἀναγινώσκομεν ὅτι μετὰ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἄρτων ἐν τῇ ἐρήμῳ, «ὁ Ἰησοῦς γνωρίσας ὅτι μέλλουσι νὰ ἔλθωσι καὶ νὰ ἁρπάσωσιν αὐτὸν διὰ νὰ κάμωσιν αὐτὸν βασιλέα, ἀνεχώρησε πάλιν εἰς τὸ ὄρος αὐτὸς μόνος». Ἕνας θόρυβος, μία ἐκδήλωσις ἀδικαιολόγητος τοῦ πλήθους θὰ ἤθελεν ὑποθάλψει ψευδεῖς καὶ ἀστηρίκτους ἰδέας περὶ ἐπανορθώσεως τοῦ βασιλείου τοῦ Δαβὶδ καὶ θὰ ἤθελε παρερμηνεύσει τὴν ἀποστολὴν τοῦ Ἰησοῦ. Δι' αὐτὸ πολλάκις μετὰ τὰς ὁμιλίας Του ἢ μετὰ τὰ θαύματα, ἀπεσύρετο, τὰς περισσοτέρας φοράς. Ἐξ ἄλλου μᾶς διδάσκει ὅτι τὰς ἐπευφημίας καὶ τὰ χειροκροτήματα πρέπει νὰ τὰ ἀποφεύγῃ κανεὶς καὶ ὄχι νὰ τὰ ἐπιζητῇ, ὅπως γίνεται, ἀτυχῶς, σήμερον.

Εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν σύστασίν πρὸς τὸν θεραπευθέντα νὰ μὴ εἰπῇ εἰς κανένα τίποτε, βλέπομεν νὰ ἐπακολουθῇ ἐκ μέρους τοῦ Ἰησοῦ πρὸς αὐτὸν καὶ ἄλλη ὑπόδειξις. Τοῦ λέγει:—«ὕπαγε δεῖξον σεαυτὸν εἰς τὸν Ἱερέα». Εἶνε ἄξιον προσοχῆς ὅτι εἰς τὸ 2ον ἐδάφιον τοῦ 14ου κεφαλαίου τοῦ Λευϊτικοῦ ἀναγινώσκομεν: «ἐλάλησε Κύριος πρὸς Μωϋσῆν, λέγων· οὗτος ὁ νόμος τοῦ λεπροῦ· ᾗ ἂν ἡμέρᾳ καθαρισθῇ, προσαχθήσεται πρὸς τὸν Ἱερέα.» Ὁ Χριστὸς εἰς πολλὰς περιπτώσεις εἶπεν ὅτι δὲν ἦλθε νὰ καταλύσῃ τὸν νόμον. Καὶ τώρα ἐφαρμόζει ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πολλάκις εἶχεν εἰπῇ. Ὁ Μωσαϊκὸς Νόμος θὰ ἐφυλάσσετο μέχρι τῆς σταυρώσεως, τῆς ταφῆς καὶ τῆς ἀναστάσεως Αὐτοῦ.

Πρωτοῦ ὁ λεπρὸς κηρυχθῇ ὡς θεραπευμένος, πρωτοῦ κατορθώσῃ νὰ γίνῃ δεκτὸς εἰς τὴν πόλιν, πρωτοῦ ἀφήσῃ τὴν ἀπομόνωσιν καὶ τὸν ἀποκλεισμόν του, πρωτοῦ ἔλθῃ εἰς ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων, ὤφειλε νὰ διέλθῃ δι' ἑνὸς εἴδους τελετῆς καθαρμοῦ ἐνώπιον τοῦ Ἱερέως. Τοῦτο ὑποδεικνύει καὶ ὁ Χριστὸς εἰς τὸν λεπρὸν ὅταν τοῦ εἶπε «πρόσφερε περὶ τοῦ καθαρισμοῦ σου ὅσα προσέταξεν ὁ Μωϋσῆς». Βλέπομεν λοιπὸν ὅτι δὲν παραλείπει οὐδεμίαν λεπτομέρειαν ὁ Χριστὸς σχετικῶς μὲ τὸν νόμον τὸν Μωσαϊκόν, δεικνύων καὶ εἰς τοῦτο μίαν στάσιν ἄμεμπτον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

Προφανῶς ὁ Ἱερεὺς εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δὲν θὰ ἐπεβεβαίου μόνον τὴν ἀπαλλαγὴν τοῦ λεπροῦ ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν του, ἀλλὰ καὶ θὰ ἦτο καὶ ὁ καλύτερος, ἀσφαλῶς, μάρτυς τοῦ θαύματος καὶ τῆς δυνάμεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν περιστάσεων αἱ ὁποῖαι ἔλαβον χώραν. Θὰ ἔδιδεν ὁ Ἱερεὺς τὴν καταλληλοτέραν μαρτυρίαν ὅτι ὁ Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος ἦτο ὁ Μέγας Προφήτης τὸν ὁποῖον προκατήγγειλαν οἱ προφῆται διὰ μέσου τῶν αἰώνων. Θὰ ἐμαρτύρει ἀκόμη ὅτι ἡ θεία ἐπιβεβαίωσις κατεδείχθη πασιφανέστατα διὰ τοῦ τόσον ἐκπληκτικοῦ θαύματος τῆς θεραπείας τῆς λέπρας.

Πολὺ συχνὰ τὸ θανάσιμον ἁμάρτημα συνεδέθη μὲ τὴν ἀσθένειαν τῆς λέπρας. Ὅπως ἡ ἀσθένεια αὐτὴ εἶνε τοῦτ' αὐτὸ φρικιαστικὴ δι' ἐκείνους ποὺ βλέπουν τὰ θύματά της, κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸ θανάσιμον ἁμάρτημα εἶνε φρικτὸν εἰς τὴν θέαν τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Ἀγγέλων Του. Διότι τὸ θανάσιμον ἁμάρτημα εἶνε ἀπειράκις χειρότερον ἀπὸ τὴν ἀσθένειαν· εἶνε τοῦτ' αὐτὸ θάνατος. Εἶνε θάνατος τῆς εὐλογίας ἐν τῇ ψυχῇ. Κάμνει τὴν ψυχὴν νὰ χάσῃ τὴν ζωὴν τῆς χάριτος, ν' ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ νὰ πάθῃ ψυχικὸν θάνατον (Βλέπετε ἡμετέραν Κατήχησιν βιβλίον 2ον σελίδα 71). Καὶ τὸ νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ ψυχὴ ἀπὸ τὸ θανάσιμον ἁμάρτημα δὲν σημαίνει νὰ θεραπευθῇ μία ἀσθένεια, ἀλλὰ νὰ γίνῃ τοῦτ' αὐτὸ μία ἀνάστασις ἐν τῇ νεκρωθείσῃ ὑπὸ τῆς ἁμαρτίας ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου.

Ἐξ ἀφορμῆς τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων, εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐμβαθύνωμεν σήμερον εἰς ἕν ἐπὶ πλέον σημεῖον, τονίζοντες τὸ ἑξῆς κυρίως γεγονός:—Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἔδωκεν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του τὴν δύναμιν νὰ ἀποκαθιστᾷ εἰς τὴν ζωὴν τῆς χάριτος καὶ τῆς εὐλογίας τὴν ψυχὴν ἐκείνην ποὺ εἶνε ἄγονος, ποὺ εἶνε 'νεκρὰ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ'. Ὅπως εἶπεν ἄλλοτε πρὸς τὸν λεπρόν: «ὕπαγε, δεῖξον σεαυτὸν εἰς τὸν Ἱερέα», κατὰ τὸν ἴδιον ἀκριβῶς λόγον φωνάζει καὶ λέγει καὶ σήμερον πρὸς τοὺς ἁμαρτωλούς:—'ὑπάγετε δείξατε σεαυτοὺς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τοὺς σεβασμίους Ἱερεῖς της'. Διὰ τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως ἡ Μετανοίας ὁ Ἱερεύς, ὡς κριτὴς ἀπεσταλμένος ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, συγχωρεῖ τὰς ἁμαρτίας καὶ ἀποκαθιστᾷ τὸν μετανοοῦντα ἄνθρωπον εἰς τὴν ζωὴν τῆς χάριτος καὶ τῆς εὐλογίας. Ἀλλὰ ποιὸς ἀκούει!

Ἐὰν ὅμως θὰ ἠθέλομεν ἐνδιαφερθῇ διὰ τὰς ψυχάς μας τόσον ὅσον ἐνδιαφερόμεθα καὶ διὰ τὸ σῶμά μας, θὰ ἠμποροῦσαμεν νὰ ἐπωφεληθῶμεν ὅλα τὰ εὐεργετήματα καὶ ὅλα τὰ ὠφελήματα ποὺ φέρει ἡ Μετάνοια εἰς τὴν πνευματικὴν καὶ ψυχικὴν ὑγείαν. Διὰ νὰ ἀπαλλαγῇ ἕνας ἄνθρωπος σήμερον ἀπὸ τὴν λέπραν τοῦ σώματος δὲν θὰ ἐδίσταζε νὰ ὑποβληθῇ εὐχαρίστως εἰς πολλὰς αὐστηρὰς καὶ δυσκόλους θεραπείας ὅσον δήποτε προσωρινὸν πόνον καὶ ἂν ἐπέφερον αὐταί. Ὁ ἴδιος ὅμως ὁ ἄνθρωπος εὑρίσκει τὴν Μετάνοιαν δυσκολωτάτην. Καὶ οἱ περισσότεροι ἀφήνομεν τὴν ψυχήν μας ἀπροστάτευτον. Τὸ Μυστήριον τῆς Ἐξομολογήσεως ἢ Μετανοίας ἔχει τελείως σήμερον παραμεληθῇ ἀπὸ ὅλους μας .....δυστυχῶς καὶ πρὸς τοῦτο ἀσφαλῶς εὐθυνόμεθα ὅλοι μας.

ΑΡΧΙΜ. ΓΕΡΜ. ΠΟΛΥΖΩΙΔΟΥ

Ο ΠΑΝΤΟΤΕΙΝΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΤΩΝ ΨΥΧΩΝ

Ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὰς περὶ θαυμάτων ἐκθέσεις τῆς Ἁγίας Γραφῆς, θὰ ἴδωμεν ὅτι τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμα τῶν θαυμάτων ἦτο ἡ κατάπληξις καὶ ἐκείνων ἀκόμη ποὺ ἦσαν οἱ ἄμεσοι μάρτυρες τῶν θαυμάτων αὐτῶν. Ἐπὶ πλέον οἱ ἴδιοι μάρτυρες ἔβγαζον τὸ φυσικὸν συμπέρασμα ὅτι Αὐτὸς ὁ Ὁποῖος ἐτέλει τὰ θαύματα ἐκεῖνα ἦτο κάτι περισσότερον ἀπὸ ἁπλοῦς ἄνθρωπος, ὅτι ἦτο ἀσφαλῶς ἀπεσταλμένος ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ καὶ ὅτι βεβαίως ἡ διδασκαλία τὴν ὁποίαν παντοῦ καὶ πάντοτε ἐκήρυττε ἦτο ἀληθὴς καὶ θεία πέραν πάσης ἀμφιβολίας. Καὶ αὐτὸς ἦτο ὁ σκοπὸς τῶν θαυμάτων:—νὰ πληροφορηθοῦν δηλαδὴ καὶ ἐκ τῶν ἔργων τούτων οἱ ἄνθρωποι ὅτι ὁ Χριστὸς ἐστάλη παρὰ τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ πεισθοῦν καὶ ἐξ αὐτῶν περὶ τῆς θείας διδασκαλίας Του. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστὸς μᾶς διεσάφισε τοῦτο εἰς πολλάς, ἄλλως τε, περιπτώσεις, κατ' ἐπανάληψιν.

Ἀλλ' εἰς τὰ θαύματα ταῦτα τὰ ὁποῖα ὁ Ἰησοῦς ἔκαμεν βλέπομεν, πέραν πάσης ἀμφιβολίας, τὴν ἐκδήλωσιν τῆς θείας Αὐτοῦ δυνάμεως. Δεικνύουν ὁλοφάνερα τὴν τρυφερὰν ἀγάπην, τὴν ἄφατον ἀγαθότητά Του. Διότι ὅλα τὰ θαυμάσιά Του ἔργα, κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, εἶχον μίαν πολὺ σαφῆ κατεύθυνσιν: πῶς νὰ ἀνακουφίσουν ἢ νὰ προλάβουν τὰς ἀθλιότητας καὶ τὰς ἐξ αἰτίας αὐτοῦ τούτου τοῦ ἰδίου τοῦ ἀνθρώπου δυστυχίας. Φαίνεται τοῦτο σαφῶς καὶ ἀπὸ τὰ ὀλίγα παραδείγματα τὰ ὁποῖα παραθέτω ἀμέσως παρακάτω.

Διὰ νὰ ἐξέλθῃ ὁ Νυμφίος ἀπὸ τὴν δύσκολον θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος εὑρέθη κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ γάμου του, μετεβλήθη ἐν Κανᾷ τῆς Γαλιλαίας τὸ νερὸν εἰς κρασίον. Διὰ νὰ ἱκανοποιηθῇ ἡ πεῖνα τοῦ ἀκολουθοῦντος πλήθους, ἐπολλαπλασίασεν ὁ Χριστὸς τοὺς ἄρτους ἐν τῇ ἐρήμῳ. Τὰ κύματα τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας καθησύχασε διὰ νὰ ἀποδιώξῃ τὸν φόβον τῶν μαθητῶν Του. Ἀνέστησε τὸν μονογενῆ υἱὸν τῆς χήρας τῆς πόλεως Ναΐμ διὰ νὰ παρηγορήσῃ τὴν τεθλιμμένην μητέρα. Καὶ καθ' ὅλον δὲ τὸ δημόσιον ἔργον Του ἐξ ἀγάπης καὶ εὐσπλαγχνίας ἐθεράπευσε τὸν λεπρόν, ἠνόρθωσε τὸν παραλυτικόν, ἔκαμε τὸν τυφλὸν νὰ ἀναβλέψῃ καὶ ἄλλα.

Ἡ ἐπὶ τῆς γῆς ἀποστολὴ τοῦ Χριστοῦ ἦτο π ρ ῶ τ ο ν π ρ ῶ τ ο ν ἡ θεραπεία τῶν πνευματικῶν ἀναγκῶν τοῦ ἀνθρώπου, ἡ καλλιτέρευσις τῶν συνθηκῶν τῆς ζωῆς του, ἡ ψυχικὴ ἀνακούφισίς του. Ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦσε νὰ μὴ συγκινηθῇ βλέπων καὶ τὰς προσωρινὰς ἀκόμη δυστυχίας των. Ἦσαν τέκνα πολυφίλητα πρὸς Αὐτόν. Αἱ φυσικαί των ἀσθένειαι προήρχοντο—εἶνε ἀληθὲς—ἐν μέρει ἀπὸ τὴν τιμωρίαν ἡ ὁποία τοῖς ἐγένετο λόγῳ τῆς παραβάσεως τοῦ νόμου Του. Εἰς μερικὰς περιπτώσεις, ἴσως, οἱ πάσχοντες, προὐκάλεσαν τὰς δυστυχίας ἐκείνας λόγῳ τῆς ἰδίας ἀτασθαλίας. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐνδιέφερε μεγάλως. Εὑρίσκοντο εἰς ἀνάγκην τώρα, ἦσαν ἀνίκανοι, μὲ τὰ ἰδικά των μέσα, νὰ ἐλευθερώσουν τοὺς ἑαυτούς των ἀπὸ τὰς κακότητας αἱ ὁποῖαι ἐβάρυνον ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἡ ἀνθρωπίνη ἐμπειρία ἦτο ἀνίσχυρος νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Εἰς τὰς χεῖράς του ὑπῆρχεν ἄπειρος δύναμις. Καὶ ἡ ἀγάπη Του, καὶ ἡ συμπάθειά Του, ἐκίνουν Αὐτὸν διὰ νὰ ἐξασκήσῃ τὴν ἀκατάβλητον ἰσχύν Του ὑπὲρ τῶν ταλαιπωρουμένων ἀνθρώπων.

Ἂς στρέψωμεν τώρα γύρω μας διὰ νὰ ἴδωμεν τί ἀκριβῶς γίνεται. Σήμερον, τὸ ἴδιον αἴσθημα, ἡ ἰδία ἀγάπη κινεῖ τὸν Ἰησοῦν νὰ δείξῃ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τῆς σημερινῆς ἐποχῆς τὴν ἰδίαν ἀγάπην καὶ τὴν ἰδίαν εὐσπλαγχνίαν ποὺ εἶχε δείξει καὶ πρὸς τοὺς ἀνθρώπους τῆς συγχρόνου ἐποχῆς Του. Διότι ὁ Χριστὸς μένει εἰς τοὺς αἰῶνας. Καὶ ὑπάρχουν πολλοί, πλεῖστοι ὅσοι, ποὺ εἰς τὴν ἀσθένειαν τοῦ σώματος, εἰς τὰς στενοχωρίας τοῦ νοῦ, εἰς τὰς συμφοράς των, εἰς τὰς λύπας των, εἰς τὰς ἀπωλείας τῶν συγγενῶν των καὶ τῶν φίλων των, καταφεύγουν πρὸς τὸν Μεγάλον Ἰατρὸν διὰ νὰ τοὺς δώσῃ Αὐτὸς τὴν ἀνακούφισιν εἰς τὰς θλίψεις των, τὴν προστασίαν ἐναντίον τῶν κινδύνων ποὺ τοὺς ἐπαπειλοῦν, τὴν ἐλπίδα εἰς τὰς ἀπελπισίας των.

Καὶ Αὐτός, ὅταν δὲν ἐμποδίζεται, ἀπὸ ἄλλους λόγους κατὰ τρόπον περίεργον, διὰ τὸ καλὸν ἐννοεῖται τοῦ ἀνθρώπου εἶνε πάντοτε πρόθυμος νὰ ἀκούσῃ τὰς αἰτήσεις μας καὶ νὰ δώσῃ εὐχαρίστως τὸ ζητούμενον. Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον σήμερον κατανοεῖ ὁ Χριστὸς τὰς πολλαπλᾶς δυσκολίας τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου, ὅπως κατενόει ταύτας καὶ ὅταν περιεπάτει μεταξὺ τῶν συγχρόνων Αὐτῷ ἀνθρώπων ποὺ ἦσαν ἀσθενεῖς, ποὺ ἦσαν χωλοί, ποὺ ἦσαν τυφλοί, ποὺ ἦσαν τεθλιμμένοι. Θέλει καὶ τώρα, ὅπως ἀκριβῶς ἤθελε καὶ τότε, τὸ καλὸν καὶ τὴν εὐτυχίαν τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ἐξασκεῖ πρὸς τοῦτο ὅλην τὴν θείαν ἐπιρροήν Του, ὅπως εἶνε εὔκολον νὰ τὸ ἀντιληφθῶμεν ἐὰν θελήσωμεν ψυχραίμως νὰ σκεφθῶμεν.

Ἀκόμη καὶ ὅταν οἱ ἄνθρωποι ἀποφεύγουν νὰ δηλώσουν ἐξάρτησιν ἀπὸ Αὐτόν, ἀκόμη καὶ ὅταν δὲν ζητοῦν ἀπὸ Αὐτὸν βοήθειαν, συχνάκις Αὐτὸς παρουσιάζεται ἀπρόσκλητος καὶ δίδει προθύμως τὴν βοήθειαν καὶ συνεργασίαν Του πρὸς ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ τὴν δεχθοῦν. Καὶ μάλιστα, κατὰ περίεργον ὅλως τρόπον, αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἀντιτιθέμενοι πρὸς Αὐτόν, αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι δὲν δέχονται τὴν Θεότητά Του, εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς ἰ δ ι α ι τ έ ρ α ς ἀγάπης καὶ τῆς εὐσπλαγχνίας Του· διότι ὁ ἴδιος εἶπεν: «οὐκ ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλούς.»

Εἶνε δὲ προσοχῆς ἄξιον ὅτι δὲν βοηθεῖ μάλιστα ὁ Χριστὸς τὰ τέκνα Του διὰ τῶν συνήθων καὶ κοινῶν μέσων, δι' ἁπλῆς ὁδηγίας καὶ ἐπιρροῆς ἐπὶ πράξεων δευτερευούσης σημασίας, ἀλλὰ κάμνει κάτι πολὺ περισσότερον ἀκόμη. Κάποτε, ὅπως ἰδίως ἔγινεν κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἐπιγείου Του ζωῆς, ἡ ἐπέμβασίς Του ἐλάμβανε τὴν μορφὴν τοῦ σταματήματος τῶν νόμων τῆς φύσεως καὶ ἐπαρουσιάζετο ἐν φανερᾷ ἀντιθέσει πρὸς τοὺς νόμους αὐτοὺς ἢ ἐχρησιμοποίει μέσα ἐξ ὁλοκλήρου δυσανάλογα πρὸς τὰ πραγματοποιούμενα ἀποτελέσματα.

Τοιαῦτα θαύματα δὲν εἶναι ἀπαραίτητα τώρα, ὅπως ἦσαν ἀπαραίτητα τότε, διὰ τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῆς διδασκαλίας Του. Ἀλλὰ δεικνύουν κατὰ τρόπον ὁλοφάνερον τὴν μεγάλην ἀγάπην Του καὶ δίδουν ἀπόδειξιν ἀσφαλῆ περὶ τοῦ μεγέθους τῆς εὐσπλαγχνίας Του, περὶ τῆς δυνάμεως τῆς ἐπιθυμίας Του νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν «ἀγαθὴν μερίδα» τοῦ λαοῦ Του. Καὶ ἡ ἐπιθυμία καὶ ὁ πόθος Του ἐκεῖνος δὲν ἱκανοποιεῖται διὰ τῶν εὐεργετημάτων. Ἐφ' ὅσον τὰ πνευματικὰ συμφέροντα τοῦ ἀνθρώπου εἶναι μεγαλυτέρας σπουδαιότητος καὶ ἀνώτερα τῶν κοσμικῶν καὶ προσκαίρων, ἐφ' ὅσον τὸ ὕψιστον ἀγαθὸν τοῦ ἀνθρώπου εὑρίσκεται εἰς τὰ πράγματα πὰ ὁποῖα συντελοῦν διὰ τὴν πρόοδόν του πρὸς τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας, ἡ μεγαλυτέρα ἀπόδειξις τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἐπιθυμίας Αὐτοῦ διὰ τὴν πνευματικὴν προαγωγὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐμφαίνεται εἰς τὰ διάφορα πνευματικὰ χαρίσματα τὰ ὁποῖα τῷ ἔδωκεν.

Αὐτὰ ταῦτα τὰ θαύματα διὰ τῶν ὁποίων ἀνεκούφιζε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰς σωματικὰς ἀσθενείας των δὲν ἦ-

σαν παρὰ σύμβολα καὶ τύποι τῆς θεραπείας τὴν ὁποίαν Οὗτος ἐπρόκειτο νὰ ἐπιφέρῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων, αἰωνίως. Καὶ τοῦτο, διὰ τοὺς πάσχοντας, εἶχε τὴν μεγαλυτέραν σημασίαν. Ἡ δύναμις τῆς ὁράσεως ποὺ ἔδωκεν εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς μὴ βλέποντας ἕως τότε, ἦτο ἀχρὰ σκιὰ ἔναντι τῆς λάμψεως τῆς πίστεως τῆς καταυγαζούσης τὴν ψυχήν. Ἡ δύναμις ἡ δοθεῖσα εἰς τὰ παράλυτα μέλη τοῦ σώματος ἦτο δῶρον πολὺ μικρόν, ἐλάχιστον, συγκρινόμενον πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ νοῦ ἡ ὁποία καθιστᾷ τὸν ἄνθρωπον ἱκανὸν νὰ ἐργασθῇ σθεναρῶς διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐξαγιώσεώς του. Μὲ μίαν λέξιν, ὁ ψυχικὸς καθαρμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἦτο καὶ εἶνε πολὺ ἀνώτερος καὶ προτιμότερος ἀπὸ τὸν καθαρισμὸν τοῦ σώματος τὸ ὁποῖον ἡ λέπρα εἶχε μολύνει.

Τὰ δῶρα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα κατ' ἐπανάληψιν εἶχε δώσει ὁ Χριστός, συχνάκις διὰ τῆς μεθόδου τῶν θαυμάτων, τὰ ἴδια ἐκεῖνα δῶρα τὰ δίδει πλουσιοπαρόχως καὶ τώρα ἀκόμη, διὰ τῆς θείας ἐμπνεύσεως, διὰ τῶν Ἱερῶν Μυστηρίων καὶ διὰ τῶν ἄλλων μέσων τῆς Χάριτος τὰ ὁποῖα ἐνεπιστεύθη εἰς τὴν Ἁγίαν Του Ἐκκλησίαν. Καὶ ἡ μόνη Του ἐπιθυμία εἶνε ὅπως οἱ ἄνθρωποι ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἐπωφεληθοῦν τὰς εὐκαιρίας τὰς ὁποίας ἔχει δώσει καὶ ἐξακολουθεῖ ἀκόμη νὰ δίδῃ πρὸς αὐτοὺς συνεχῶς. Αὐτὴ εἶνε ἡ ἐκπεφρασμένη ἐπιθυμία Του. Αὐτὴ εἶνε ἡ χαρά Του. Καὶ ἡ μεγαλυτέρα Του λύπη ἦτο καὶ εἶνε νὰ βλέπῃ τοὺς ἀνθρώπους νὰ μὴ ἐπωφελοῦνται ἀπὸ τὰς πολλὰς ψυχικὰς καὶ πνευματικὰς εὐκαιρίας τὰς ὁποίας καθ' ἡμέραν προβάλλει πρὸς αὐτοὺς δι' ὅλων τῶν δυνατῶν μέσων.

Ἐνώπιον αὐτῶν τούτων τῶν θαυμάτων τὰ ὁποῖα ἐτέλει ὁ Χριστὸς κατὰ τὸν ἐπὶ γῆς βίον Του, μερικοὶ δὲν ἐπίστευον εἰς Αὐτόν, ἀποδίδοντες τὰ θαυμάσια Αὐτοῦ ἔργα εἰς ἐνεργείας τοῦ Δαίμονος. Καὶ ὁ Χριστός μὲ πολλὴν συγκατάβασιν, μὲ πολλὴν ἀνοχὴν προσεπάθει νὰ τοὺς φέρῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδόν. Ἀλλ' αὐτοὶ ἐξηκολούθουν νὰ εἶνε σκληρόκαρδοι καί, βλέποντες, νὰ μὴ βλέπωσι. Καὶ τί δὲν ἔκαμε χάριν αὐτῶν, διὰ νὰ τοὺς κερδίσῃ καὶ νὰ τοῖς ἐξασφαλίσῃ τὴν αἰώνιον βασιλείαν.

Καὶ σήμερον ἀκόμη, μία μεγάλη μερὶς τῆς ἀνθρωπότητος ἀρνεῖται νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ κῦρός Του, ἀρνεῖται μὲ κάθε τρόπον νὰ παραδεχθῇ τὴν Θεότητά Του. Οἱ ἄνθρωποι περιφρονοῦν τὰς συστάσεις Του. Δηλώνουν ἂν ὄχι ὅλοι μὲ λόγους, πάντως ὅμως μὲ τὰ ἔργα των, ὅτι δὲν θέλουν νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ Αὐτόν, ὅτι δὲν θέλουν νὰ ἔχουν σχέσεις μαζύ Του. Καὶ μάλιστα κάμνουν ἀκόμη πῶς εἶναι ὀπαδοί Του, πῶς εἶναι ἀκόλουθοί Του, πῶς ἔχουν ἀφοσιωθῇ πρὸς Αὐτόν.

Ἐξ ἄλλου ὑπάρχουν σήμερον καὶ ἄλλοι ποὺ ἂν καὶ πιστεύουν, ἂν καὶ εἶναι πλήρως πεπεισμένοι περὶ τῶν Ἁγίων διαθέσεων ἐκ μέρους τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ, ἐν τούτοις πολὺ σπανίως σκέπτονται περὶ τῆς ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἀπὸ Αὐτοῦ, καὶ δὲν καταφεύγουν πρὸς Αὐτὸν εἰς στιγμὰς ἀνάγκης των, ὅπως ἀντελήφθημεν κατὰ τὰ μακρὰ ἔτη τῆς συνεχοῦς ὑπηρεσίας ἡμῶν ἐν τῇ Κοινότητι εἰς τὴν ὁποίαν εὑρισκόμεθα καὶ ὅπως ἀσφαλῶς θὰ συμβαίνῃ καὶ ἀλλοῦ. Ἔχουν κάτι τοῦ ὁποίου δὲν θέλουν νὰ ἐπωφεληθοῦν. Καίτοι εἶνε πρόθυμοι βοηθοὶ καὶ μέλη καὶ ὑποστηρικταὶ ἐκκλησιῶν, καίτοι θρησκεύουν, ἐν τούτοις δὲν ζοῦν τὴν ζωὴν τοῦ πνεύματος, τὴν ζωὴν τὴν πνευματικήν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔπρεπε νὰ ζοῦν τὰ τέκνα τοῦ Θεοῦ.

Τὴν προσευχήν, τὰ Ἱερὰ Μυστήρια, τὰ ἐξαγιαστικὰ μέσα, τὰ ὁποῖα θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των, φαίνεται ὅτι δὲν τὰ ἐκτιμοῦν τόσον ὅσον θὰ ἔπρεπε καὶ πολὺ σπανίως σκέπτονται περὶ τῆς ἐξαρτήσεως αὐτῶν ἀπὸ τὸν Θεόν. Δὲν ἐκτιμοῦν βαθύτατα τὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν θὰ ἠμποροῦσε νὰ ποῖς δώσῃ ὁ Θεός. Καὶ δὲν καταφεύγουν πρὸς Αὐτόν, καίτοι κατὰ τὰ ἄλλα εὑρίσκονται ἐν τάξει κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ἀπέναντι τῆς Ἐκκλησίας.

Δι' ὅλα αὐτά, τόσον διὰ τοὺς τελείως ἀπίστους ὅσον καὶ διὰ τοὺς χλιαρῶς πιστεύοντας, ὁ Ἰησοῦς λυπεῖται καὶ πονεῖ. Διαρκῶς καλεῖ τοὺς τοιούτους πρὸς Αὐτόν, συνεχῶς τοὺς ζητεῖ. Καὶ εἶνε καθῆκόν μας νὰ προσευχώμεθα καὶ δι' αὐτοὺς διὰ νὰ ἀκούσουν τὴν γλυκυτάτην φωνὴν τοῦ Ἰησοῦ καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ Αὐτὸν βοήθειαν. Καὶ ἀσφαλῶς ὁ φωτισμὸς ὅλων αὐτῶν θὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ ἐπεκταθῇ ἡ Βασιλεία Ἐκείνου τὸν ἐρχομὸν τῆς ὁποίας ἐπικαλούμεθα ὅλοι μας εἰς τὴν Κυριακὴν προσευχήν.

ΑΙ ΠΗΓΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΕΜΩΝ ΣΥΝΟΠΤΙΚΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τῆς 7ης Σελίδος)

σην παραζάλην καὶ αἱματοχυσίαν διὰ σκοποὺς ἀτομικούς, θὰ φρίξωμεν, ἀσφαλῶς, ἀναλογιζόμενοι εἰς ποῖον βαθμὸν ἀναισθησίας ἄγονται πολλάκις τὰ ἔθνη καὶ οἱ λαοὶ καὶ θὰ αἰσχυνθῶμεν ὅτι εἴμεθα ἄνθρωποι πρὸς τοὺς ὁποίους ὁ Ἱδρυτὴς τῆς Θρησκείας εἶπεν: «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους».

Κατὰ ταῦτα ὀφείλουν αἱ Ἐκκλησίαι ὅλαι ἀνεξαιρέτως, τὰ Σχολεῖα, οἱ γονεῖς, ὁ Τύπος ὁ ἡμερήσιος, ἑβδομαδιαῖος καὶ μηνιαῖος, νὰ ἀποκηρύξουν τὰς πολεμικὰς τάσεις ὀλίγων ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἐπιφέρουν χάος εἰς τὴν ἀνθρωπότητα ὅλην. Ὀφείλουν αἱ μεγάλαι αὐταὶ δυνάμεις νὰ λάβουν σύντονα μέτρα διὰ νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν ἔστω καὶ μίαν ἀκόμη φορὰν τὰ αἴσχη τὰ ὁποῖα ἄλλοτε ἔλαβον χώραν. Ἂς κηρύξουν διαρκῆ πόλεμον κατὰ τῶν πολέμων ἂν θέλουν, πραγματικῶς, νὰ ζήσουν σύμφωνα μὲ τὰ παραγγέλματα τοῦ Χριστοῦ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἀγάπης, ὁ Ὁποῖος εἶπεν «ἐν τούτῳ γνώσονται πάντες ὅτι ἐμοὶ μαθηταί ἐστε, ἐὰν ἀγάπην ἔχητε ἐν ἀλλήλοις». (Ἰωάν. 13, 35).

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ POMFRET, CONN.

Παρακαλοῦνται θερμῶς αἱ Κοινότητες, οἱ Εὐλαβέστατοι Ἱερεῖς, οἱ Ἐρίτιμοι Διδάσκαλοι, τὰ Σωματεῖα καὶ οἱ ἰδιῶται, ὅσοι ἔχουσιν εἰς τὰς βιβλιοθήκας των βιβλία τὰ ὁποῖα δὲν χρησιμοποιοῦν ἢ συμβαίνει νὰ ἔχωσι διπλᾶ τοιαῦτα, ὅπως δωρίσουν αὐτὰ διὰ τὴν βιβλιοθήκην τῆς ὡς ἄνω Σχολῆς ἀποστέλλοντες αὐτὰ ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν ἑξῆς διεύθυνσιν:

GREEK PREPARATORY THEOLOGICAL SCHOOL
POMFRET CENTER, CONN.

Ἀρχιμ. Γερμ. Πολυζωΐδου

ΓΕΝΙΚΗ ΕΞΕΤΑΣΙΣ

Εἰς τὰς πνευματικὰς ἐξασκήσεις, ποὺ ἐπιβάλλονται διὰ τὴν καθημερινὴν ζωὴν τοῦ πραγματικῶς θρησκεύοντος χριστιανοῦ, συμπεριλαμβάνεται καὶ ἡ Γενικὴ Ἐξέτασις τῆς Συνειδήσεως. Ἡ θαυμασία αὐτὴ δύναμις πρέπει νὰ ἐξασκῆται μίαν τουλάχιστον φορὰν κάθε ἡμέραν, πρὸ τοῦ ὕπνου, κυρίως, ἢ καὶ εἰς ἄλλην ὥραν.

Ἡ Γενικὴ Ἐξέτασις τῆς Συνειδήσεως εἶνε ἕν ἀπὸ τὰ πολλὰ μέσα ποὺ ἐδόθησαν εἰς τὸν ἄνθρωπον διὰ νὰ ἑνωθῇ πλήρως μὲ τὸν Νυμφίον τῆς Ἐκκλησίας, τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Εἶνε, μὲ ἄλλας, ἁπλουστέρας λέξεις, μία πρακτικὴ προσευχή, μία γλυκεῖα συνομιλία μετὰ τοῦ Οὐρανίου Πατρός.

Ἡ Γενικὴ Ἐξέτασις τῆς Συνειδήσεως περιλαμβάνει, κυρίως, πέντε σημεῖα, τὰ ἑξῆς:

1ον.) Εὐχαριστοῦμεν τὸν Θεὸν διὰ τὰ διάφορα πολλὰ καλά, τὰ ὁποῖα ἐλάβομεν καὶ λαμβάνομεν ἀδιακόπως ἀπὸ Αὐτόν.

2ον.) Ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν χάριν νὰ γνωρίσωμεν τὴν κατάστασιν τῆς ψυχῆς μας καὶ νὰ ἐκριζώσωμεν τὰ ἁμαρτήματα καὶ τὰς ἀτελείας μας.

3ον.) Ἐξετάζομεν τὰς σκέψεις μας, τὰς κινήσεις μας, τὰ λόγια μας, τὰς πράξεις μας ἀπὸ τὸν καιρὸν τῆς τελευταίας μας ἐξετάσεως.

4ον.) Δεικνύομεν θερμὴν συντριβὴν καὶ ζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν συγχώρησιν διὰ τὰ σφάλματά μας.

5ον.) Κάμνομεν μίαν σταθερὰν καὶ πρακτικὴν ἀπόφασιν νὰ διορθώσωμεν τοὺς ἑαυτούς μας καὶ ἐκζητοῦμεν ἀπὸ τὸν Θεὸν τὴν ἀπαραίτητον εὐλογίαν διὰ νὰ ἠμπορέσωμεν νὰ πραγματοποιήσωμεν τὰς ἀποφάσεις μας.

Ὅταν ἡ Γενικὴ αὐτὴ Ἐξέτασις τῆς Συνειδήσεως γίνεται πιστῶς καὶ εἰλικρινῶς, ὄχι μόνον ἐνεργεῖ ὡς θαυμάσιον κάτοπτρον τῆς ψυχῆς, ὅπου ἠμποροῦμεν νὰ ἰδοῦμε τὸν ἑαυτόν μας ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ Θεὸς μᾶς βλέπει, ἀλλὰ χρησιμεύει καὶ ὡς θερμαντικὸν τῆς ἀγάπης μας πρὸς τὸν Θεόν. Αὐξάνει τὸν ζῆλόν μας, καθαρίζει τὴν ψυχήν ἀπὸ τὰς ἀτελείας καὶ τὴν ὁδηγεῖ πρὸς τὰ ἠμπρὸς μὲ γενναίους παλμοὺς διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἔργου τοῦ Μεγάλου Δημιουργοῦ μας.

Ὁ σκοπὸς τοῦ πρώτου σημείου εἶνε νὰ μᾶς κάμῃ νὰ ἐννοήσωμεν τὸ ἄπειρον μεγαλεῖον τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν καλωσύνην Αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς. Καὶ ὁ θρησκεύων χριστιανὸς συλλογίζεται ἐπὶ ὀλίγα λεπτὰ τὰς ἀπείρους τελειότητας τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν μεγάλην ἀγάπην τοῦ Θεοῦ δι' αὐτόν. Ἐν συνόψει, ἀναλογίζεται πῶς ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἔκαμεν Αὐτὸν νὰ δώσῃ εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀμέτρητα ἀγαθά, καὶ πῶς ἡ ἰδία ἀγάπη θέλει νὰ κάμῃ τὸν ἄνθρωπον αἰωνίως εὐτυχισμένον διὰ νὰ εὑρίσκηται οὗτος αἰωνίως μαζύ Του ἐν δόξῃ καὶ εὐτυχίᾳ. Φέρει εἰς τὸν νοῦν του μερικὰ ἀπὸ τὰ μεγάλα καλὰ ποῦ ἔφερεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν κόσμον χάριν τοῦ ἀνθρώπου:— τὴν Δημιουργίαν, τὴν Ἀπολύτρωσιν, τὸ μέγα δῶρον τῆς ζωῆς, τὴν κατοχὴν τῆς ἀληθοῦς πίστεως, τὸν συνεχῆ φωτισμὸν διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τελειότητα, τὴν ἀγάπην Του ποὺ ἐκδηλώνεται πρὸς αὐτὸν διὰ τῆς Θείας Κοινωνίας καὶ ἄλλα.

Ἡ κατὰ τὰ ὀλίγα αὐτὰ λεπτὰ ἐνθύμισις τῆς ἀπείρου καλωσύνης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, προπαρασκευάζει αὐτὸν διὰ τὸ δεύτερον σημεῖον. Διότι ὁ ἄνθρωπος ζητεῖ δι' αὐτοῦ νὰ ἐννοήσῃ τὸν ἑαυτόν του ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ Μέγας Νυμφίος γνωρίζει αὐτόν. Ζητεῖ ὅπως θεῖον φῶς ριφθῇ ἐπάνω εἰς τὴν ψυχήν του διὰ νὰ ἰδῇ τὰς ἀτελείας του αἱ ὁποῖαι κλείουν τὸν δρόμον καὶ ἐμποδίζουν τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τοῦ νὰ ἑνωθῇ πλήρως μὲ τὸν Χριστόν.

Διὰ τοῦ τρίτου σημείου ἐπανέρχεται ὁ ἄνθρωπος εἰς τὰς ὥρας αἱ ὁποῖαι ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐξέτασιν τῆς συνειδήσεως. Ἐπανορθοῖ τὴν ἀποτυχίαν αὐτοῦ εἰς τὴν προσπάθειαν τοῦ νὰ ζήσῃ σύμφωνα μὲ τὰ ὑψηλὰ ἰδεώδη τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἀναθεωρεῖ τὰς διαφόρους του ἐνεργείας τῆς ἡμέρας, τὰς σκέψεις, τὰς ὁμιλίας, τὰς πράξεις του καὶ τὴν ἐν γένει συμπεριφοράν του ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, συγγενεῖς καὶ ξένους μετὰ τῶν ὁποίων ἦλθεν εἰς ἐπαφὴν κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας. Ἐνταῦθα σημειοῖ τὴν ἰδιαιτέραν αὐτοῦ ἐξέτασιν τῆς συνειδήσεως. Καὶ ἅταν βλέπῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὡς ἐν κατόπτρῳ, τότε εἰσέρχεται εἰς τὸ τέταρτον, σπουδαιότατον σημεῖον.

Πρέπει νὰ ὑπομνησθῇ ἐνταῦθα ὅτι εἰς τὴν Γενικὴν Ἐξέτασιν τῆς Συνειδήσεως ἡ λύπη διὰ τὰ σφάλματα καὶ τὰς ἐλλείψεις καὶ ἀτελείας εἶνε ἐξαιρετικῆς σημασίας. Ὅ,τι ἐγένετο προηγουμένως ὑποτίθεται ὅτι θὰ ἐγείρῃ εἰς τὰς καρδίας μας αἰσχύνην καὶ σύγχυσιν ὅταν παραβάλωμεν τὴν ἀγαθότητα καὶ τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ πρὸς τὴν ἰδικήν μας σκληρότητα καὶ ἀχαριστίαν.

Ἐὰν δηλαδὴ ἐμβαθύνωμεν εἰς τὰς ἀπείρους τελειότητας τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν κακοδαιμονίαν τὴν ἰδικήν μας, αὐτὸ θὰ χρησιμεύσῃ ὡς μέσον διὰ νὰ διεγείρωμεν εἰς τὴν καρδίαν μας μίαν κατάστασιν ἐξαιρετικῆς συντριβῆς. Θὰ δοκιμάσωμεν ἀσφαλῶς λύπην, ὄχι διότι ἡ ἁμαρτία ἠμπόδισεν ἡμᾶς νὰ δεχθῶμεν τὰς ἀποστελλομένας ἀπείρους τέρψεις τοῦ οὐρανοῦ, ἀλλὰ διότι ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος εἶνε ἀπείρως καλὸς καὶ τέλειος, ἦτο ἄξιος τῆς πλήρους ἀγάπης μας, ἀφοσιώσεως καὶ ὑπηρεσίας.

Τὸ πέμπτον ἐφόδιον φυσικῶς ἐκπηγάζει ἀπὸ τὸ τέταρτον. Ἡ λύπη διὰ τὰς ἁμαρτίας μας καὶ διὰ τὴν ἐλλιπῆ ὑπηρεσίαν μας καὶ ἀφοσίωσιν, θὰ συνεπιφέρῃ σταθερὰν ἀπόφασιν τροποποιήσεως τοῦ ἑαυτοῦ μας καὶ βελτιώσεώς μας. Τοῦτο ὅμως δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶνε γενικῆς φύσεως. Εἴδομεν ποῦ καὶ πότε ἀπετύχομεν. Ὡσαύτως εἴδομεν καὶ τὰς αἰτίας καὶ τὰς περιστάσεις τῶν τοιούτων ἀποτυχιῶν μας.

Θὰ ἔπρεπεν ὅθεν νὰ γίνωμεν πρακτικοὶ καὶ εἰδικοὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις μας καὶ εἰς τὴν διόρθωσιν. Ἡ ἄπειρος χάρις τοῦ Θεοῦ ἀσφαλῶς θὰ δοθῇ διὰ νὰ τονώσῃ τὴν θέλησίν μας, ἐὰν ταπεινῶς ζητήσωμεν τὴν τοιαύτην θείαν βοήθειαν καὶ συνεργασίαν. Διότι ποτὲ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἡ πτωχή, ἀδύνατος ἀνθρωπίνη φύσις ἔχει πάντοτε ἀνάγκην τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ μας.

Διαδόσατε τὸν «ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΝ». Συστήσατε καὶ εἰς τοὺς φίλους σας νὰ ἐγγραφοῦν συνδρομηταί του. Ὡρίσαμεν ἐτησίαν συνδρομὴν μόνον δολλ. 2.00 διὰ νὰ γίνῃ κτῆμα ὅλων τῶν Ἑλληνικῶν Ὀρθοδόξων οἰκογενειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Εἶνε ἡ ὑγιεινοτέρα πνευματικὴ τροφὴ πάσης ἡλικίας.

THE ORTHODOX OBSERVER

25-19 30th Drive, Astoria, New York

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΖΩΗ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Τῶν ἱερῶν παραδόσεων θεματοφύλαξ καὶ τηρητὴς πιστὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἔζησε τὴν κατάνυξιν τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ περιεβλήθη τὴν χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, τῆς ὁποίας τὴν εἰρήνην ἀπολαύει καὶ μεταλαμπαδεύει εἰς ὁλόκληρον τὸν Χριστιανικὸν κόσμον.

Μετ' ἐξαιρετικῆς λαμπρότητος ἐτελέσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις καὶ ἐφέτος ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Ἀναστάσεως (τῆς Ἀγάπης), καθ' ὃν ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Π. ὁ σεπτὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἡμῶν κ. κ. Βενιαμὶν μετὰ τῶν Σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν. Παρίσταντο Ἀντιπρόσωποι τῶν Ξένων Δυνάμεων, οἱ Ὀφφικιάλιοι τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, Ἀντιπρόσωποι τῶν Κοινοτήτων, Ἐπιστήμονες καὶ πυκνὸν πλῆθος εὐσεβοῦς λαοῦ.

Τὸ Ἱ. Εὐαγγέλιον ἀνεγνώσθη εἰς πολλὰς γλώσσας. Μετὰ δὲ τὸν Ἑσπερινὸν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐπεδαψίλευσε τὰς Πατρικάς της εὐλογίας καὶ διένειμε πασχαλινὰ ὠά.

Εἰς συγχαρητήριον τηλεγράφημα τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου ὁ Οἰκουμ. Πατριάρχης ἀπήντησε τηλεγραφικῶς ὡς ἑξῆς:

Φανάριον 25 Ἀπριλίου 1938.

Ἀρχιεπίσκοπον Ἀμερικῆς Ἀθηναγόραν,
Ἀστόριαν.

Ἐν τῇ Πατριαρχικῇ καὶ Συνοδικῇ Λειτουργίᾳ τῆς Ἀναστάσεως δεηθέντες ὑπὲρ ὑγείας, εὐημερίας καὶ στηρίξεως τοῦ εὐσεβοῦς αὐτόθι πληρώματος, ἄσμενοι διαβιβάζομεν Πατριαρχικὰς ἡμῶν εὐχὰς καὶ εὐλογίας ἀγαπητῷ αὐτόθι πληρώματι.

† Πατριάρχης Βενιαμίν.

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

Ἐπὶ ταῖς Ἑορταῖς τοῦ Πάσχα τῶν μὴ Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τοῦ Ἑβραϊκοῦ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος συνεχάρη τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Πρόεδρον τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν κ. Φραγκλῖνον Ροῦσβελτ, τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπον Νέας Ὑόρκης κ. William Manning καὶ τὴν Κοινότητα τῶν ἐξ Ἰωαννίνων Ἰσραηλιτῶν...

Ἡ Κυριακὴ τῶν Βαΐων 17ης Ἀπριλίου, ἀνοίξασα τὰς ἱερὰς ἡμέρας τῆς Μ. Ἑβδομάδος καὶ τοῦ Πάσχα τῶν Ὀρθοδόξων ἔδειξεν ὅτι ἐφέτος αὕτη θὰ ἑωρτάζετο λαμπρότερον ἀπὸ τὰ παρελθόντα ἔτη, εἰς ὅλας τὰς Κοινότητας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς.

Παρετηρήθη κοσμοσυρροὴ καταπληκτική. Τὸ εὐσεβὲς Ἐκκλησίασμα παρηκολούθησε τὰ τελούμενα καὶ ψαλλόμενα μετὰ συγκινήσεως βαθυτάτης καὶ ψυχικῆς συμμετοχῆς ἀπεριγράπτου.

Οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Χοροὶ ἀποτελούμενοι σχεδὸν ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τὴν Νέαν Γενεὰν διηρμήνευσαν πλουσιώτερον τὴν πίστιν καὶ τὸ αἴσθημα τῶν τροπαρίων.

Χιλιάδες μετέλαβον τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ ἰδίως ἀπὸ τὴν Νέαν Γενεάν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶνε τὸ κατ' ἐξοχὴν παρήγορον καὶ ἐλπιδοφόρον διὰ τὴν αὔριον.

Πρὸ τοῦ Ἐσταυρωμένου ἐκάμφθησαν γόνατα μυριάδων καὶ τοὺς Ἐπιταφίους θαυμάσια στολισθέντας ἀπὸ χεῖρας εὐλαβικὰς περιεκύκλωσαν καὶ ἐθρήνησαν μεγάλοι καὶ μικροί.

Καὶ τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη» ἔκκρηξις αἰσθήματος Ἑλληνικοῦ καὶ θούριον θριάμβου ἐδόνησε χιλιάδας καρδιῶν.

Τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐλειτούργησε καὶ ὡμίλησεν ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Σπυρίδωνος, Ν. Ὑόρκης, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἱερατικοῦ Προϊσταμένου Πανασ. Χρυσ. Παπαλάμπρου καὶ τῶν Ἱερολογ. Θ. Κοκκινάκη καὶ Ν. Νιτσιώτη.

Τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπὶ τῇ Ἱ. Ἀκολουθίᾳ τοῦ Νυμφίου ἐχοροστάτησε καὶ ὡμίλησεν ἐν τῇ Κοινότητι τῶν Τ. Ἱεραρχῶν, Μπροῦκλυν.

Μ. Δευτέρᾳ ἑσπέρας ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Δημητρίου, Ἀστορίας.

Μ. Τρίτῃ Ἑσπέρας ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, Μπροῦκλυν.

Μ. Τετάρτῃ κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν τῶν Προηγιασμένων ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Γερασίμου, Ν. Ὑόρκης. Τὸ δὲ Ἑσπέρας ἐτέλεσε τὸ Ἱ. Εὐχέλαιον ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Ἁγίας Βαρβάρας.

Μ. Πέμπτη πρωῒ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Μεταμορφώσεως, Κορώνας.

Κατὰ τὴν Ἀκολουθίαν τῶν Παθῶν (τῶν 12 Εὐαγγελίων) ἐν τῷ Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἶπὼν τὸ Ἱ. Εὐαγγέλιον (τῆς Διαθήκης).

Μ. Παρασκευή, κατὰ τὴν Ἱ. Ἀκολουθίαν τῆς Ἀποκαθηλώσεως ἐν τῳ Ἱ. Ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, Ν. Ὑόρκης.

Κατὰ τὴν Ἱ. Ἀκολουθίαν τοῦ Ἐπιταφίου ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, Μπροῦκλυν.

Μ. Σάββατον πρωῒ ἐν Ἀστορίᾳ.

Τὴν δὲ Κυριακὴν τοῦ Πάσχα ἐτέλεσε τὴν Ἀνάστασιν καὶ τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ Ν. Ὑόρκης μετὰ τοῦ Πανοσ. Μ. Ἀρχιμανδρίτου Μεθοδίου Κουρκουλῆ καὶ Ἀρχιμ. Εἰρηναίου Τσουρουνάκη καὶ τοῦ Ἱερολ. Ν. Νιτσιώτη.

Ὁ Ἑσπερινὸς τῆς Ἀναστάσεως (τῆς Ἀγάπης) τελεσθεὶς καὶ ἐφέτος ἐν Ἀστορίᾳ προσέλαβεν ἐπιβλητικότητα ἐξαιρετικήν.

Ἡ Ἱερὰ Λιτανεία ἐξεκίνησεν ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς περὶ ὥραν 3 μ. μ. Προΐστατο ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος, βοηθούμενος ὑπὸ τοῦ Ἱερολ. Ν. Νιτσιώτη καὶ τοῦ Ἱεροσπουδαστοῦ τῆς Προπ. Θεολογικῆς Σχολῆς κ. Ἰω. Παλαιοθεοδώρου.

Συμμετέσχον οἱ μαθηταὶ τῶν Σχολείων μετὰ τοῦ Διδάσκοντος Προσωπικοῦ, Τμῆμα τῆς Ἑλληνικῆς Λεγεῶνος Ἀπομάχων, Αἱ Ὀργανώσεις «Ἀχέπα» καὶ «Γκάπα», ἡ Φιλόπτωχος Ἀδελφότης, οἱ Υἱοὶ τοῦ Περικλέους, ὁ Σύλλογος Πανσαμοθρακιτῶν «Ἡ Νίκη», τὸ Σωματεῖον τῶν Ἠπειρωτῶν «Ἡ Ἀναγέννησις», ὁ Ἐκκλησιαστικὸς Χορὸς καὶ περὶ τὰς 5,000 χριστιανῶν.

Τὸ Ἱ. Εὐαγγέλιον ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Ἑλληνικήν, Ἀγγλικήν, Σλαυϊκήν, Λατινικήν, Γαλλικήν, Τουρκικήν, Ἀλβανικὴν καὶ Ἰταλικήν.

Ὡμίλησαν ὁ Πανοσιολ. Γερμ. Πολυζωΐδης περὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος περὶ τῆς σημασίας τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἔργου τῆς Κοινότητος Ἀστορίας.

Μεθ' ὃ διένειμε Πασχαλινὰ ὠά.

Ἐπὶ τῶν Ἑορτῶν ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέστειλε πολλὰ συγχαρητήρια καὶ ἔλαβε πληθὺν τοιούτων.

Ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν ἐνεποίησε τὸ γεγονὸς ὅτι ὄχι μόνον αἱ Ἑλληνικαὶ ἐφημερίδες ἠσχολήθησαν διὰ πολλῶν ἀλλὰ καὶ Ἀμερικανικαὶ περὶ τῶν ἑορτῶν ἡμῶν.

ΕΚΔΟΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

D. C. DIVRY, Inc.

ΕΚΤΥΠΩΝΟΜΕΝ

Βιβλία, Βιβλιάρια, Καταλόγους, Ἐφημερίδας, Περιοδικά, Λευκώματα Ἐσπερίδων, Κάρτες, Μπιλοφέρια, Προσκλητήρια Γάμων, κ.λ.π. μὲ ἀπαράμιλλον ταχύτητα καὶ φιλοκαλίαν εἰς τιμὰς μὴ ἐπιδεχομένας συναγωνισμόν.

ΔΙΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΕΙΑ

Εἰδικῶς κατηρτισμένον Τμῆμα Ταχυδρομικῶν Παραγγελιῶν ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν πάσης τυπογραφικῆς ἐργασίας τῶν Κοινοτικῶν Ἱδρυμάτων — ἤτοι Σφραγίδας, Καταστατικά, Ἐπιστολάς, Προγράμματα, Ἀποδείξεις κ.λ.π.

240 WEST 23rd STREET Tel. WAtkins 9-4346 **NEW YORK**

ΣΤΕΦΑΝΑ ΜΕ ΛΑΜΠΑΔΕΣ ΚΑΙ ΠΕΠΛΟ

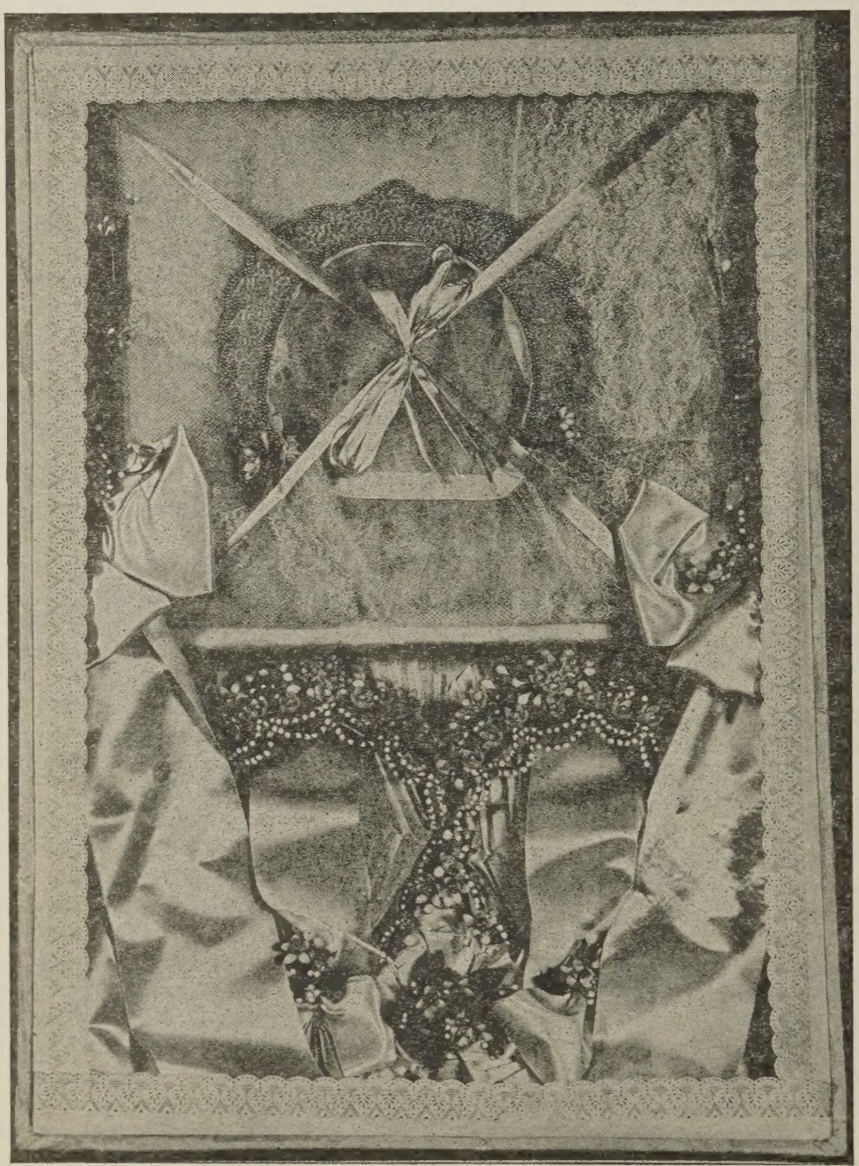

SET No. 107 S. $33.00

ΚΟΜΠΛΗΤ

Ὅλα τὰ Κομπλὴτ SETS Στεφάνων οτῦ Καταστήματός μας ἐμπεριέχουσιν: Ἕν ζεῦγος καλλιτεχνικῶν Στεφάνων, ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἄνθη λεμονιᾶς. Ἕν μὲ μεταξωτὴ κορδέλλα καὶ ἄνζεῦγος Λαμπάδες στολισμένες θη λεμονιᾶς.—Ἕν ζεῦγος σκέτες Λαμπάδες. Ἕνα Πέπλο μεταξωτό, γαρνιρισμένο μὲ δαντέλλα καὶ μὲ θαυμάσιον CAP, τῆς τελευταίας Παρισινῆς Μόδας, ἕτοιμο νὰ φορεθῇ. Μπουκετάκι διὰ τὴν Νύμφην, τὸν Γαμβρὸν καὶ τὸν Κουμπάρον.

ΓΡΑΨΑΤΕ:

DORROS-ROMPAPAS

240 WEST 23rd ST.
NEW YORK

Τιμαί:

No. 101	Τὸ Σὲτ $16.50
No. 102	Τὸ Σὲτ $20.00
No. 103	Τὸ Σὲτ $25.00
No. 105	Τὸ Σὲτ $30.00
No. 107	Τὸ Σὲτ $33.00
No. 108	Τὸ Σὲτ $40.00

Παραγγελίαι ἐκτελοῦνται δι' ὅλα τὰ μέρη τῆς Ἀμερικῆς.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ
ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ

DORROS - ROMPAPAS, 240 WEST 23RD STREET, NEW YORK